

หนังสือชุดวิชาป้องกันการทุจริต กระทรวงคมนาคม

ตามหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education)
ของสำนักงาน ป.ป.ช.

หนังสือชุดวิชาป้องกันการทุจริต กระทรวงคมนาคม

ตามหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education)
ของสำนักงาน ป.ป.ช.

“ภายในเวลา ๑๐ ปี เมืองไทยน่าจะเจริญ
ข้อสำคัญ คือ
ต้องหยุดการทุจริตให้สำเร็จและไม่ทุจริตเสียเอง”

พระราชดำรัส

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร

พระราชทานแก่คณะผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการ

ในโอกาสเข้าเฝ้าถวายสัตย์ปฏิญาณ

เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๖

คำนำ

หนังสือชุดวิชาป้องกันการทุจริต กระทรวงคมนาคม เป็นผลจากยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต มุ่งเน้นกระบวนการกลุ่มเกลียดทางสังคม สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต ปลุกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสาธารณะ จิตอาสาและเสียสละเพื่อส่วนรวม ให้สามารถคิดแยกแยะระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม และประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้านทุจริต

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ด้านการป้องกันการทุจริตขึ้น ยกร่างและจัดทำเนื้อหาหลักสูตร ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย เป็นหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) ขึ้น

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบหลักการเกี่ยวกับหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) นำไปปรับใช้ในการสอนของสถานศึกษา รวมถึงการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ข้าราชการ บุคลากรภาครัฐ และประชาชน ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำหลักสูตรไปพิจารณาปรับใช้กับกลุ่มเป้าหมายตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอ โดยมีเนื้อหา ๔ ชุดวิชา ได้แก่

- ๑) การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
- ๒) ความอภัยและความไม่ทนต่อการทุจริต
- ๓) STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต
- ๔) พลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคม

กระทรวงคมนาคม ตระหนักและเห็นความสำคัญของการป้องกันการทุจริต โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือชุดวิชาป้องกันการทุจริต กระทรวงคมนาคม จะเป็นองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม สร้างทัศนคติและค่านิยมต่อต้านการทุจริต ดำรงตนและปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและประเทศชาติต่อไป

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

กระทรวงคมนาคม

สิงหาคม ๒๕๖๓

สารบัญ

หน้า

วิชาที่ ๑ การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวม ตามหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti – Corruption Education) ของสำนักงาน ป.ป.ช.	๑
๑. สาเหตุของการทุจริตและทิศทางการป้องกันการทุจริต ในประเทศไทย	๕
๒. ทฤษฎี ความหมาย และรูปแบบของการขัดกัน ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interests)	๑๒
๓. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวม	๒๒
๔. วิธีคิดแบบฐาน ๑๐ (Analog thinking) / ฐาน ๒ (Digital thinking)	๓๓
๕. บทบาทของรัฐ / เจ้าหน้าที่ของรัฐ	๓๗
๖. กรณีตัวอย่างระบบคิดเพื่อแยกแยะระหว่างประโยชน์ส่วนตน และประโยชน์ส่วนรวม	๓๙
๗. สื่อการเรียนรู้ประกอบวิชาที่ ๑ การคิดแยกแยะระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม	๔๔
ตัวอย่างกรณีศึกษา	๔๙
- กรณีศึกษา : อุงชนม ๒ ล้านบาท	๕๑
- รูปแบบการทุจริต	๕๒
- ตัวอย่างคดีสำคัญที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูล (พ.ศ. ๒๕๔๓ - ๒๕๕๗)	๕๕
- เรียนรู้ “วินัย” จากคำสอนพ่อ	๕๙
แบบทดสอบ	๖๓

วิชาที่ ๒ ความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต

ตามหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti – Corruption Education)
ของสำนักงาน ป.ป.ช.

๑. การทุจริต	๖๙
๒. ความละอายและความไม่ทนต่อการทุจริต	๗๓
๓. สื่อการเรียนรู้ประกอบวิชาที่ ๒	๙๑
ความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต	๑๐๙

ตัวอย่างกรณีศึกษา

- กรณีศึกษา : การต่อสู้กับปัญหาการคอร์รัปชันของฮ่องกง	๑๑๓
- ตัวอย่างคดีสำคัญที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูล
(พ.ศ. ๒๕๔๓ - ๒๕๕๗)	๑๑๕
- คำฟ้องขอให้ “สุจริต” เพื่อชีวิตสันติสุข	๑๒๐
	๑๒๓

แบบทดสอบ

๑๒๗

วิชาที่ ๓ STRONG : จิตพอเพียงด้านทุจริต

ตามหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti – Corruption Education)
ของสำนักงาน ป.ป.ช.

๑. พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ทรงเป็นแบบอย่างในเรื่องของความพอเพียง	๑๓๓
๒. STRONG : จิตพอเพียงด้านทุจริต	๑๔๑
๓. สื่อการเรียนรู้ประกอบวิชาที่ ๓	๑๕๐
STRONG : จิตพอเพียงด้านทุจริต	๑๕๕

ตัวอย่างกรณีศึกษา

- กรณีศึกษา : อัลบั้มชีวิตที่สร้างได้	๑๕๙
- ตัวอย่างโครงการ/การดำเนินงาน : พอเพียง	๑๖๑
- ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : แปลงคุณธรรมสู่การปฏิบัติ	๑๖๖
	๑๗๔

แบบทดสอบ

๑๗๗

วิชาที่ ๔ พลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคม

ตามหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti - Corruption Education)

ของสำนักงาน ป.ป.ช.

๑๘๓

๑. ความหมายและที่มาของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับพลเมือง

๑๘๗

๒. ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษา

เพื่อสร้างความเป็นพลเมือง

๑๙๑

๓. องค์ประกอบของการศึกษาความเป็นพลเมือง

๑๙๓

๔. แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี

๑๙๖

๕. แนวทางการสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมือง :

กรณีศึกษาประเทศไทย

๒๐๑

๖. การศึกษาเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองในบริบทต่างประเทศ

๒๐๖

๗. สื่อการเรียนรู้ประกอบวิชาที่ ๔

พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม

๒๑๔

ตัวอย่างกรณีศึกษา

๒๑๗

- กรณีศึกษา : ขาดทุนคือกำไร

๒๑๙

- ตัวอย่างโครงการ/การดำเนินงาน : ความรับผิดชอบต่อสังคม

๒๒๔

- จิตอาสา ตามคำพ่อ : เรียนรู้ตามรอยพระบาท

๒๓๓

แบบทดสอบ

๒๓๗

วิชาที่ ๑

การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน
กับผลประโยชน์ส่วนรวม
ตามหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา
(Anti – Corruption Education)
ของสำนักงาน ป.ป.ช.

วิชาที่ ๑ : การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

จำนวนชั่วโมง : ๓ ชั่วโมง

เรื่อง การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

สาระสำคัญ

ศึกษาเกี่ยวกับความหมาย แนวคิด ความสำคัญ รูปแบบ กฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องของการคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม

๑. มีความรู้ ความเข้าใจในความหมายและความสำคัญของการชดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมตาม กฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
๒. สามารถวิเคราะห์ แยกแยะ การชดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
๓. สามารถสร้างนวัตกรรม ผลงานการแยกแยะเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
๔. มีเจตคติที่ดี ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้

ขอบเขตเนื้อหา

ความหมายและความสำคัญของการชดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมตาม กฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ แยกแยะ การชดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม มีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับตนเองและผู้อื่น

วิธีการฝึกอบรม

๑. ผู้บังคับบัญชาระดับสูง/บุคคลต้นแบบ ถ่ายทอดประสบการณ์ในการทำงาน
๒. ศึกษากรณีตัวอย่างเกี่ยวกับคดีทุจริตอันเนื่องมาจากการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
๓. การแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติและการนำเสนอ

สื่อการเรียนรู้

๑. กรณีตัวอย่าง
๒. โจทย์สัมมนา/บ่งการ
๓. เอกสารประกอบการอบรม
๔. สื่อเทคโนโลยี/สื่ออิเล็กทรอนิกส์/สื่อวีดิทัศน์ สำนักงาน ป.ป.ช.

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินจากชิ้นงานและผลงาน
๒. ประเมินจากพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม
๓. ประเมินจากการนำเสนอผลงาน

เนื้อหาโดยสังเขป

วิชาที่ ๑ : เรื่อง การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

จำนวนชั่วโมง : ๓ ชั่วโมง

รายละเอียดเนื้อหา

๑. สาเหตุของการทุจริตและทิศทางการป้องกันการทุจริตในประเทศไทย

การทุจริตเป็นหนึ่งในประเด็นที่ทั่วโลกแสดงความกังวล อันเนื่องมาจากเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน ยากต่อการจัดการและเกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วน เป็นที่ยอมรับกันว่าการทุจริตนั้นมีความเป็นสากล เพราะมีการทุจริตเกิดขึ้นในทุกประเทศ ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วหรือประเทศที่กำลังพัฒนา การทุจริตเกิดขึ้นทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน หรือแม้กระทั่งในองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไรหรือองค์กรเพื่อการกุศล ในปัจจุบันการกล่าวหาและการฟ้องร้องคดีการทุจริตยังมีบทบาทสำคัญในด้านการเมืองมากกว่าช่วงที่ผ่านมา รัฐบาลในหลายประเทศมีผลการปฏิบัติงานที่ไม่โปร่งใสเท่าที่ควร องค์กรระดับโลกหลายองค์กรเสื่อมเสียชื่อเสียงเนื่องมาจากเหตุผลด้านความโปร่งใส สื่อมวลชนทั่วทั้งโลกต่างเฝ้ารอที่จะได้นำเสนอข่าวอื้อฉาวและการประพาศติพิตจริยธรรมด้านการทุจริต โดยเฉพาะบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งระดับสูงต่างถูกเฝ้าจับจ้องว่าจะถูกสอบสวนเมื่อใด อาจกล่าวได้ว่าการทุจริตเป็นหนึ่งในปัญหาใหญ่ที่จะขัดขวางการพัฒนาประเทศให้เป็นรัฐสมัยใหม่ ซึ่งต่างเป็นที่ทราบกันดีว่าการทุจริตควรเป็นประเด็นแรกๆ ที่ควรให้ความสำคัญในวาระของการพัฒนาประเทศของทุกประเทศ

เห็นได้ชัดว่าการทุจริตส่งผลกระทบต่ออย่างมากกับการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่กำลังพัฒนา เช่นเดียวกันกับกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกก็มีความกังวลในปัญหาการทุจริตด้วยเช่นเดียวกัน โดยเห็นพ้องต้องกันว่าการทุจริตเป็นปัญหาใหญ่ที่กำลังขัดขวางการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมให้ก้าวไปสู่รัฐสมัยใหม่ และควรเป็นปัญหาที่ควรจะต้องรีบแก้ไขโดยเร็วที่สุด

การทุจริตนั้นอาจเกิดขึ้นได้ในประเทศที่มีสถานการณ์ ดังต่อไปนี้

๑) มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อกำหนดจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ

ทางธุรกิจ ซึ่งจะเป็นโอกาสที่จะทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มหรือกำไรส่วนเกินทางเศรษฐกิจ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมาตรการหรือข้อกำหนดดังกล่าวมีความซับซ้อน คลุมเครือ เลือกปฏิบัติ เป็นความลับหรือไม่โปร่งใส

๒) เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจมีสิทธิ์ขาดในการใช้ดุลยพินิจ ซึ่งให้อิสระในการ เลือกปฏิบัติเป็นอย่างมากว่าจะเลือกใช้อำนาจใด กับใครก็ได้

๓) ไม่มีกลไกที่มีประสิทธิภาพหรือองค์กรที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลและจัดการ ต่อการกระทำใดๆ ของเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศที่กำลังพัฒนา การทุจริตมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นได้อย่างมาก โดยไม่ใช่เพียงเพราะว่าลักษณะประชารัฐนั้น แตกต่างจากภูมิภาคอื่นที่พัฒนาแล้ว หากแต่เป็นเพราะกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนานั้น มีปัจจัยภายในต่างๆ ที่เอื้อหรือสนับสนุนต่อการเกิดการทุจริต อาทิ (๑) แรงขับเคลื่อน ที่อยากมีรายได้เป็นจำนวนมากอันเป็นผลเนื่องมาจากความจน ค่าแรงในอัตราที่ต่ำ หรือมีสถานะความเสี่ยงสูงในด้านต่างๆ เช่น ความเจ็บป่วย อุบัติเหตุ หรือการว่างงาน (๒) มีสถานการณ์หรือโอกาสที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตได้เป็นจำนวนมาก และมีกฎระเบียบต่างๆ ที่อาจนำไปสู่การทุจริต (๓) การออกกฎหมายและกระบวนการ ยุติธรรมที่ไม่เข้มแข็ง (๔) กฎหมายและประมวลจริยธรรมไม่ได้รับการพัฒนาให้ทันสมัย (๕) ประชากรในประเทศยังคงจำเป็นต้องพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติอยู่เป็นจำนวนมาก (๖) ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง และเจตจำนงทางการเมืองที่ไม่เข้มแข็ง ปัจจัย ต่างๆ ดังกล่าวจะนำไปสู่การทุจริต ไม่ว่าจะเป็นทุจริตระดับบนหรือระดับล่างก็ตาม

ซึ่งผลที่ตามมาอย่างเห็นได้ชัดเจนนี้อาจมีด้วยกันหลายประการ เช่น การทุจริต ทำให้ภาพลักษณ์ของประเทศด้านความโปร่งใสนั้นเลวร้ายลง การลงทุน ในประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากนักลงทุนต่างชาติลดน้อยลง ส่งผลกระทบทำให้ การเติบโตทางเศรษฐกิจลดน้อยลงไปด้วยเช่นกัน หรือการทุจริตทำให้เกิดช่องว่าง ของความไม่เท่าเทียมที่กว้างขึ้นของประชากรในประเทศหรืออีกนัยหนึ่งคือระดับ ความจนนั้นเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่กลุ่มคนรวยกระจุกตัวอยู่เพียงกลุ่มเล็กๆ กลุ่มเดียว นอกจากนี้ การทุจริตยังทำให้การสร้างและปรับปรุงสาธารณูปโภคต่างๆ ของประเทศนั้น ลดลงทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งยังอาจนำพาประเทศไปสู่วิกฤติทางการเงิน ที่ร้ายแรงได้อีกด้วย

การเปลี่ยนแปลงวิธีคิด (Paradigm Shift) จึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างมาก ต่อการดำเนินงานด้านการต่อต้านการทุจริต ตามคำปราศรัยของประธานาธิบดีกล่าว

๖ | การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

ต่อที่ประชุมองค์การสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ความว่า “การทุจริตเป็นหนึ่งในความท้าทายที่มีความสำคัญมากในศตวรรษที่ ๒๑ ผู้นำโลกควรจะเพิ่มความพยายามขึ้นเป็นสองเท่าที่จะสร้างเครื่องมือที่มีความเข้มแข็งเพื่อรื้อระบบการทุจริตที่ซ่อนอยู่ออกให้หมด และนำทรัพย์สินกลับคืนให้กับประเทศต้นทางที่ถูกขโมยไป...” ทั้งนี้ ไม่เพียงแต่ผู้นำโลกเท่านั้นที่ต้องจริงจังมากขึ้นกับการต่อต้านการทุจริต เราทุกคนในฐานะประชากรโลกก็มีความจำเป็นที่จะต้องเอาใจจริงจังกับการต่อต้านการทุจริตเช่นเดียวกัน โดยทั่วไปอาจมองว่าเป็นเรื่องไกลตัว แต่แท้ที่จริงแล้วการทุจริตนั้นเป็นเรื่องใกล้ตัวทุกคนในสังคมมาก การเปลี่ยนแปลงระบบวิธีการคิดเป็นเรื่องสำคัญ หรือความสามารถในการแยกแยะระหว่างประโยชน์ส่วนตนออกจากประโยชน์ส่วนรวมเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเกิดขึ้นกับทุกคนในสังคม ต้องมีความตระหนักได้ว่าการกระทำใดเป็นการล่่วงล้ำสาธารณประโยชน์ การกระทำใดเป็นการกระทำที่อาจเกิดการทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ต้องคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศชาติเป็นอันดับแรกก่อนที่จะคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง

การทุจริตในสังคมไทยระหว่างช่วงกว่าทศวรรษที่ผ่านมาส่งผลเสียต่อประเทศอย่างมหาศาล และเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติ รูปแบบการทุจริตจากเดิมที่เป็นการทุจริตทางตรงไม่ซับซ้อน อาทิ การรับสินบน การจัดซื้อจัดจ้าง ในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนเป็นการทุจริตที่ซับซ้อนมากขึ้น ตัวอย่างเช่น การทุจริตโดยการทำลายระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์หรือผลประโยชน์ทับซ้อน และการทุจริตเชิงนโยบาย

ประเทศไทยมีความพยายามแก้ไขปัญหาการทุจริตโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันสร้างเครื่องมือกลไก และกำหนดเป้าหมายสำหรับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เริ่มตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๑ จนถึงปัจจุบัน การดำเนินงานได้สร้างความตื่นตัวและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามบทบาทของแต่ละหน่วยงาน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับฐานความคิดและสร้างความตระหนักรู้ให้ทุกภาคส่วนของสังคม

สำหรับประเทศไทยได้กำหนดทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตซึ่งมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความรุนแรง รวมถึงการสร้างความตระหนักในการประพฤติปฏิบัติตน

ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตของคนในสังคม ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ในฐานะองค์กรหลักด้านการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งบูรณาการการทำงานด้านการต่อต้านการทุจริตเข้ากับทุกภาคส่วน ดังนั้น สารระสำคัญที่มีความเชื่อมโยงกับทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่สำนักงาน ป.ป.ช. มีดังนี้

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
๒. วาระการปฏิรูปที่ ๑ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของสภาพัฒนาปฏิรูปแห่งชาติ
๓. ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)
๔. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
๕. โมเดลประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (Thailand ๔.๐)
๖. ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดในหมวดที่ ๔ หน้าที่ของประชาชนชาวไทยว่า “...บุคคลมีหน้าที่ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริต และประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ” ถือได้ว่า เป็นครั้งแรกที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นหน้าที่ของประชาชนชาวไทยทุกคน นอกจากนี้ ยังกำหนดชัดเจนในหมวดที่ ๕ หน้าที่ของรัฐว่า “รัฐต้องส่งเสริมสนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งภาครัฐและภาคเอกชนและจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริต และประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกัน เพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ต่อต้านการทุจริต หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ” การบริหารราชการแผ่นดิน รัฐต้องเสริมสร้างให้ประชาชนได้รับบริการที่สะดวก มีประสิทธิภาพ ที่สำคัญคือ ไม่เลือกปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรมตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใช้อำนาจหรือกระทำการโดยมิชอบ แทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่หรือกระบวนการแต่งตั้งหรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และรัฐต้องจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับ:

เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว การที่รัฐธรรมนุญได้ให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการที่มีประสิทธิภาพและการบริหารบุคคลที่มีคุณธรรมนั้น สืบเนื่องมาจากช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาได้เกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบุคคล มีการโยกย้าย แต่งตั้งที่ไม่เป็นธรรม บังคับหรือชี้แนะให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติงานโดยไม่ยึดมั่นในหลักผลประโยชน์แห่งรัฐ รวมถึงการมุ่งเน้นการแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองรวมถึงพวกพ้อง รัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จึงได้มีความพยายามที่จะแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าต้องการสร้างประสิทธิภาพในระบบการบริหารงานราชการแผ่นดิน เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล และมีคุณธรรมจริยธรรมตามที่กำหนดเอาไว้

๒. วาระการปฏิรูปที่ ๑ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของสถาปนิกรูปแห่งชาติ สถาปนิกรูปแห่งชาติในฐานะองค์กรที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการปฏิรูปโลก และปฏิบัติงานด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ได้มีข้อเสนอเพื่อปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เป็นระบบ มีประสิทธิภาพ ยั่งยืน เป็นรูปธรรม ปฏิบัติได้ สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและบริบทของสังคมไทย โดยเสนอให้มียุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหา ๓ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย (๑) ยุทธศาสตร์การปลูกฝัง “คนไทยไม่โกง” เพื่อปฏิรูปคนให้มีจิตสำนึก สร้างจิตสำนึกที่ตัวบุคคล รับผิดชอบชั่วดี อะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ มองว่าการทุจริตเป็นเรื่องน่ารังเกียจเป็นการเอาเปรียบสังคมและสังคมไม่ยอมรับ (๒) ยุทธศาสตร์การป้องกันด้วยการเสริมสร้างสังคมธรรมาภิบาล เพื่อเป็นระบบป้องกันการทุจริต เสริมการสร้างระบบภูมิคุ้มกันด้านทานแก่ทุกภาคส่วนในสังคม (๓) ยุทธศาสตร์การปราบปราม เพื่อปฏิรูประบบและกระบวนการจัดการต่อกรณีการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ ให้สามารถเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ ซึ่งจะทำให้เกิดความเกรงกลัวไม่กล้าที่จะกระทำการทุจริตขึ้นอีกในอนาคต

๓. ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) สถาปนิกรูปประเทศได้กำหนดให้กฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ มีผลบังคับภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ หรือภายในรัฐบาลนี้ และกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน นำยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ แผนพัฒนาด้านต่างๆ มาเป็นแผนแม่บทหลักในการกำหนดแผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณ ยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าวเป็นยุทธศาสตร์ที่ยึดวัตถุประสงค์หลักแห่งชาติเป็นแม่บทหลัก ทิศทางการป้องกันการ

และปราบปรามการทุจริต การสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดินของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานจะถูกกำหนดจากยุทธศาสตร์ชาติ

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปแห่งชาติ วางกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ในระยะ ๒๐ ปี โดยมีกรอบวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” คติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ คือ **ยุทธศาสตร์ที่ ๑** ความมั่นคง **ยุทธศาสตร์ที่ ๒** การสร้างความสามารถในการแข่งขัน **ยุทธศาสตร์ที่ ๓** การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน **ยุทธศาสตร์ที่ ๔** การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม **ยุทธศาสตร์ที่ ๕** การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ **ยุทธศาสตร์ที่ ๖** การปรับสมดุลและพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐ ในยุทธศาสตร์ที่ ๖ ได้กำหนดกรอบแนวทางที่สำคัญ ๖ แนวทาง ประกอบด้วย (๑) การปรับปรุงการบริหารจัดการรายได้และรายจ่ายของภาครัฐ (๒) การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ (๓) การปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐให้มีขนาดที่เหมาะสม (๔) การวางระบบบริหารงานราชการแบบบูรณาการ (๕) การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐในการปฏิบัติราชการ (๖) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๗) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับให้มีความชัดเจน ทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ ตลอดจนพัฒนาหน่วยงานภาครัฐและบุคลากรที่มีหน้าที่เสนอความเห็นทางกฎหมายให้มีศักยภาพ

๔. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

กำหนดในยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการภาครัฐ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย ในยุทธศาสตร์นี้ได้กำหนดกรอบแนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและคอร์รัปชัน มุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาปลูกฝังค่านิยม วัฒนธรรม วิถีคิด กระบวนทัศน์ให้คนมีความตระหนักรู้ความรู้อะไรดี อะไรชั่ว มีภูมิคุ้มกันต่อโอกาสและการชักจูงให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน และมีพฤติกรรมไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบ รวมทั้งสนับสนุนทุกภาคส่วนในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และมุ่งเน้นให้เกิดการส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาคเอกชน เพื่อเป็นการตัดวงจรการทุจริตระหว่างนักการเมือง

ข้าราชการ และนักธุรกิจออกจากกัน ทั้งนี้ การบริหารงานของส่วนราชการต้องมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้

๕. โมเดลประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (Thailand ๔.๐)

เป็นโมเดลที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวคิดหลักในการบริหารประเทศ ถอดรหัสออกมาเป็น ๒ ยุทธศาสตร์สำคัญ คือ (๑) การสร้างความเข้มแข็งจากภายใน (Strength From Within) และ (๒) การเชื่อมโยงกับประชาคมโลก ในยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งจากภายใน Thailand ๔.๐ เน้นการปรับเปลี่ยน ๔ ทิศทางและเน้นการพัฒนาที่สมดุลใน ๔ มิติ มิติที่หยิบยก คือ การยกระดับศักยภาพและคุณค่าของมนุษย์ (Human Wisdom) ด้วยการพัฒนาคนไทยให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์” ผ่านการปรับเปลี่ยนระบบนิเวศ การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างแรงบันดาลใจ บ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ ปลูกฝังจิตสาธารณะ ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบ เน้นการสร้างความคุ้มค่า และค่านิยมที่ดี คือ สังคมที่มีความหวัง (Hope) สังคมที่เปี่ยมสุข (Happiness) และสังคมที่มีความสมานฉันท์ (Harmony)

๖. ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต” (Zero Tolerance & Clean Thailand) กำหนดยุทธศาสตร์หลักออกเป็น ๖ ยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นกระบวนการปรับสภาพทางสังคมให้เกิดภาวะ “ไม่ทนต่อการทุจริต” โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการกล่อมเกลางานสังคม สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต ปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสาธารณะ จิตอาสา และความเสียสละเพื่อส่วนรวม ปลูกฝังความคิดแบบดิจิทัล (Digital Thinking) ให้สามารถคิดแยกแยะระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม และประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้านทุจริต

สาระสำคัญทั้ง ๖ ด้านดังกล่าว จะเป็นเครื่องมือชั้นนำทิศทางการปฏิบัติงาน และการบูรณาการด้านต่อต้านการทุจริตของประเทศ โดยมีสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นองค์กรหลักในการบูรณาการงานของภาคส่วนต่างๆ เข้าด้วยกัน และเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒. ทฤษฎี ความหมาย และรูปแบบของการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interests)

คำว่า Conflict of Interests มีผู้ให้คำแปลเป็นภาษาไทยไว้หลากหลาย เช่น “การขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม” หรือ “การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม” หรือ “การขัดกันระหว่างผลประโยชน์สาธารณะและผลประโยชน์ส่วนตน” หรือ “ประโยชน์ทับซ้อน” หรือ “ผลประโยชน์ทับซ้อน” หรือ “ผลประโยชน์ขัดกัน” หรือบางท่านแปลว่า “ผลประโยชน์ขัดแย้ง” หรือ “ความขัดแย้งทางผลประโยชน์”

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม หรือที่เรียกว่า Conflict of Interests นั้น ก็มีลักษณะทำนองเดียวกันกับกฎศีลธรรม ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี หลักคุณธรรมจริยธรรม กล่าวคือ การกระทำใดๆ ที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม เป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง ไม่ควรจะทำ แต่บุคคลแต่ละคน แต่ละกลุ่ม แต่ละสังคม อาจเห็นว่าเรื่องใดเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมแตกต่างกันไป หรือเมื่อเห็นว่าเป็นการขัดกันแล้วยังอาจมีระดับของความหนักเบาแตกต่างกัน อาจเห็นแตกต่างกันว่าเรื่องใดกระทำได้ กระทำไม่ได้แตกต่างกันออกไปอีก และในกรณีที่มีการฝ่าฝืนบางเรื่อง บางคนอาจเห็นว่าไม่เป็นไร เป็นเรื่องเล็กน้อยหรืออาจเห็นเป็นเรื่องใหญ่ ต้องถูกประณาม ตำหนิ ตีฉิน นินทา ว่ากล่าว ฯลฯ แตกต่างกันไปตามสภาพของสังคม

โดยพื้นฐานแล้ว เรื่องการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมเป็นกฎศีลธรรมประเภทหนึ่งที่บุคคลไม่พึงละเมิดหรือฝ่าฝืน แต่เนื่องจากการฝ่าฝืนนั้นมากขึ้นและบุคคลผู้ฝ่าฝืนก็ไม่มี ความเกรงกลัวหรือละอายต่อการฝ่าฝืนนั้น สังคมก็ไม่ลงโทษหรือลงโทษไม่เพียงพอที่จะมีผลเป็นการห้ามการกระทำดังกล่าว และในที่สุดเพื่อหยุดยั้งเรื่องดังกล่าวนี้ จึงมีการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขัดกันแห่งผลประโยชน์มากขึ้นๆ และเป็นเรื่องที่สังคมให้ความสนใจมากขึ้นตามลำดับ

คู่มือการปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อมิให้ดำเนินกิจการที่เป็น การขัดกัน ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

“ประโยชน์ส่วนตน (Private Interests)” คือ การที่บุคคลทั่วไปในสถานะ เอกชนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในสถานะเอกชนได้ทำกิจกรรมหรือได้กระทำการต่างๆ เพื่อประโยชน์ส่วนตน ครอบครัว เครือญาติ พวกพ้อง หรือของกลุ่มในสังคม

ที่มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบต่างๆ เช่น การประกอบอาชีพ การทำธุรกิจ การค้า การลงทุน เพื่อหาประโยชน์ในทางการเงินหรือในทางธุรกิจ เป็นต้น

“ประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ (Public Interests)” คือ การที่บุคคลใดๆ ในสถานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐ) ได้กระทำการใดๆ ตามหน้าที่หรือได้ปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการดำเนินการในอีกส่วนหนึ่งที่แยกออกมาจากการดำเนินการตามหน้าที่ในสถานะของเอกชน การกระทำการใดๆ ตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงมีวัตถุประสงค์หรือมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมหรือการรักษาประโยชน์ส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ของรัฐ การทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และจะมีรูปแบบของความสัมพันธ์หรือมีการกระทำในลักษณะต่างๆ กัน ที่เหมือนหรือคล้ายกับการกระทำของบุคคลในสถานะเอกชน เพียงแต่การกระทำในสถานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐกับการกระทำในสถานะเอกชนจะมีความแตกต่างกันที่วัตถุประสงค์ เป้าหมายหรือประโยชน์สุดท้ายที่แตกต่างกัน

“การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests)” คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใดๆ หรือดำเนินการในกิจการสาธารณะที่เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบในกิจการของรัฐหรือองค์กรของรัฐ เพื่อประโยชน์ของรัฐหรือเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้าไปแอบแฝง หรือเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียในรูปแบบต่างๆ หรือนำประโยชน์ส่วนตนหรือความสัมพันธ์ส่วนตนเข้ามามีอิทธิพลหรือเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจหน้าที่หรือดุลยพินิจในการพิจารณาตัดสินใจในการกระทำการใดๆ หรือดำเนินการดังกล่าวนั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางการเงินหรือประโยชน์อื่นๆ สำหรับตนเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

ความสัมพันธ์ระหว่าง “การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม” “จริยธรรม” และ “การทุจริต”

“จริยธรรม” เป็นกรอบใหญ่ทางสังคมที่เป็นพื้นฐานของแนวคิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมและการทุจริต การกระทำใดที่ผิดต่อกฎหมายว่าด้วยการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมและการทุจริต ย่อมเป็นความผิดจริยธรรมด้วย

แต่ตรงกันข้าม การกระทำใดที่ฝ่าฝืนจริยธรรม อาจไม่เป็นความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมและการทุจริต เช่น มีพฤติกรรมส่วนตัวไม่เหมาะสม มีพฤติกรรมชู้สาว เป็นต้น

“จริยธรรม” เป็นหลักสำคัญในการควบคุมพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เปรียบเสมือนโครงสร้างพื้นฐานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยึดถือปฏิบัติ

“การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม” เป็นพฤติกรรมที่อยู่ระหว่างจริยธรรมกับการทุจริต ที่จะก่อให้เกิดผลประโยชน์ส่วนตนกระทบต่อผลประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งพฤติกรรมบางประเภทมีการบัญญัติเป็นความผิดทางกฎหมาย มีบทลงโทษชัดเจน แต่พฤติกรรมบางประเภทยังไม่มีการบัญญัติข้อห้ามไว้ในกฎหมาย

“การทุจริต” เป็นพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎหมายโดยตรง ถือเป็นความผิดอย่างชัดเจน สังคมส่วนใหญ่จะมีการบัญญัติกฎหมายออกมารองรับ มีบทลงโทษชัดเจนถือเป็นความผิดขั้นรุนแรงที่สุดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องไม่ปฏิบัติ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ขาดจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ โดยเข้าไปกระทำการใดๆ ที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นขาดความชอบธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ และจะเป็นต้นเหตุของการทุจริตต่อไป”

รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมมีได้หลายรูปแบบ ไม่จำกัดอยู่เฉพาะในรูปแบบของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบของตัวเงินหรือทรัพย์สินด้วย ทั้งนี้ John Langford และ Kenneth Kernaghan ได้จำแนกรูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ออกเป็น ๗ รูปแบบ คือ

๑. การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting benefits) ซึ่งผลประโยชน์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สิน ของขวัญ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใด ในลักษณะเดียวกันนี้ และผลจากการรับผลประโยชน์ต่างๆ นั้น ได้ส่งผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๒. การทำธุรกิจกับตนเอง (Self - dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ เข้าไปมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัด โดยอาจจะเป็นเจ้าของบริษัทที่ทำสัญญาเองหรือเป็นของเครือญาติ สถานการณ์เช่นนี้เกิดบทบาทที่ขัดแย้งหรือเรียกได้ว่าเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในเวลาเดียวกัน

๓. การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post - employment) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐลาออกจากหน่วยงานของรัฐ และไปทำงานในบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกันหรือบริษัทที่มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานเดิม โดยใช้อิทธิพลหรือความสัมพันธ์จากที่เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงานเดิมนั้น หาประโยชน์จากหน่วยงานให้กับบริษัทและตนเอง

๔. การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting) ในรูปแบบนี้มีได้หลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานหรือองค์การสาธารณะที่ตนสังกัด หรือการรับจ้างพิเศษเป็นที่ปรึกษาโครงการ โดยอาศัยตำแหน่งในราชการสร้างความน่าเชื่อถือว่าโครงการของผู้ว่าจ้างจะไม่มีปัญหาติดขัดในการพิจารณาจากหน่วยงานที่ที่ปรึกษาสังกัดอยู่

๕. การรู้ข้อมูลภายใน (Inside information) เป็นสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ประโยชน์จากการที่ตนเองรับรู้ข้อมูลภายในหน่วยงาน และนำข้อมูลนั้นไปหาผลประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง อาจจะไปหาประโยชน์โดยการขายข้อมูลหรือเข้าเอาประโยชน์เสียเอง

๖. การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนำเอาทรัพย์สินของราชการซึ่งจะต้องใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการเท่านั้นไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง หรือการใช้ให้ผู้ได้บังคับบัญชาไปทำงานส่วนตัว

๗. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork - barreling) เป็นการที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้บริหารระดับสูงอนุมัติโครงการไปลงพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง หรือการใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อหาเสียง

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณา “ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.” ทำให้มีรูปแบบเพิ่มเติมจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นอีก ๒ กรณี คือ

๘. การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง (Nepotism) หรืออาจจะเรียกว่าระบบอุปถัมภ์พิเศษ เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อิทธิพลหรือใช้อำนาจหน้าที่ทำให้หน่วยงานของตนเข้าทำสัญญากับบริษัทของพี่น้องของตน

๙. การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น (influence) เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองหรือพวกพ้อง โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่ข่มขู่ผู้ได้บังคับบัญชาให้หยุดทำการตรวจสอบบริษัทของเครือญาติของตน

ตัวอย่างการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมในรูปแบบต่างๆ

๑. การรับผลประโยชน์ต่างๆ

๑) นายสุจริต ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ได้เดินทางไปปฏิบัติราชการในพื้นที่จังหวัดราชบุรี ซึ่งในวันดังกล่าว นายรวย นายก อบต. แห่งหนึ่ง ได้มอบของขวัญจำนวนหนึ่งคู่ให้แก่ นายสุจริต เพื่อเป็นของที่ระลึก

๒) การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญจากผู้บริหารของบริษัทเอกชน เพื่อช่วยให้บริษัทเอกชนรายนั้น ชนะการประมูลรับงานโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ

๓) การที่บริษัทแห่งหนึ่งให้ของขวัญเป็นทองคำมูลค่ามากกว่า ๑๐ บาท แก่เจ้าหน้าที่ในปีที่ผ่านมา และปีนี้เจ้าหน้าที่เร่ร่อนคืนภาษีให้กับบริษัทนั้นเป็นกรณีพิเศษ โดยลัดคิวให้ก่อนบริษัทอื่น ๆ เพราะคาดว่าจะได้รับของขวัญอีก

๔) การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไปเป็นคณะกรรมการของบริษัทเอกชน หรือรัฐวิสาหกิจและได้รับความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ จากบริษัทเหล่านั้น ซึ่งมีผลต่อการให้คำวินิจฉัยหรือข้อเสนอแนะที่เป็นธรรมหรือเป็นไปในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อบริษัทผู้ให้สินๆ

๕) เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับชุดไม้กอล์ฟจากผู้บริหารของบริษัทเอกชน เมื่อต้องทำงานที่เกี่ยวข้องกับบริษัทเอกชนแห่งนั้น ก็ช่วยเหลือให้บริษัทนั้นได้รับสัมปทาน เนื่องจากรู้สึกว่าจะตอบแทนที่เคยได้รับของขวัญมา

๒. การทำธุรกิจกับตนเองหรือเป็นคู่สัญญา

๑) การที่เจ้าหน้าที่ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างทำสัญญาให้หน่วยงานต้นสังกัดซื้อคอมพิวเตอร์สำนักงานจากบริษัทของครอบครัวตนเองหรือบริษัทที่ตนเองมีหุ้นส่วนอยู่

๒) ผู้บริหารหน่วยงานทำสัญญาเช่ารถไปสัมมนาและดูงานกับบริษัท ซึ่งเป็นของเจ้าหน้าที่หรือบริษัท ที่ผู้บริหารมีหุ้นส่วนอยู่

๓) ผู้บริหารของหน่วยงาน ทำสัญญาจ้างบริษัทที่ภรรยาของตนเองเป็นเจ้าของมาเป็นที่ปรึกษาของหน่วยงาน

๔) ผู้บริหารของหน่วยงาน ทำสัญญาให้หน่วยงานจัดซื้อที่ดินของตนเองในการสร้างสำนักงานแห่งใหม่

๕) ภรรยาอดีตนายกรัฐมนตรีนี ประมูลซื้อที่ดินย่านถนนรัชดาภิเษก ใกล้กับศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย จากกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินในการกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง โดยอดีต นายกรัฐมนตรีซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในฐานะเจ้าพนักงานมีหน้าที่ดูแลกิจการของกองทุนฯ ได้ลงนามยินยอมในฐานะคู่สมรสให้ภรรยาประมูลซื้อที่ดินและทำสัญญาซื้อขายที่ดิน ส่งผลให้เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาซื้อที่ดินโฉนดแปลงดังกล่าว อันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย

๓. การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณ

๑) อดีตผู้อำนวยการโรงพยาบาลแห่งหนึ่งเพิ่งเกษียณอายุราชการไปทำงานเป็นที่ปรึกษาในบริษัทผลิตหรือขายยา โดยใช้อิทธิพลจากที่เคยดำรงตำแหน่งในโรงพยาบาลดังกล่าว ให้โรงพยาบาลซื้อยาจากบริษัทที่ตนเองเป็นที่ปรึกษาอยู่ พฤติการณ์เช่นนี้มีมูลความผิดทั้งทางวินัยและทางอาญารัฐเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่าตนมีตำแหน่งหรือหน้าที่ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

๒) การที่ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ขององค์กรด้านเวชภัณฑ์และสุขภาพ ออกจากราชการไปทำงานในบริษัทผลิตหรือขายยา

๓) การที่ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกษียณแล้วใช้อิทธิพลที่เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงานรัฐ รับเป็นที่ปรึกษาให้บริษัทเอกชนที่ตนเคยติดต่oprะสานงาน โดยอ้างว่าจะได้ติดต่อกับหน่วยงานรัฐได้อย่างราบรื่น

๔) การว่าจ้างเจ้าหน้าที่ผู้เกษียณมาทำงานในตำแหน่งเดิมที่หน่วยงานเดิม โดยไม่คุ้มค่ากับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

๔. การทำงานพิเศษ

๑) เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษี ๖ สำนักงานสรรพากรจังหวัดในส่วนภูมิภาค ได้จัดตั้งบริษัทรับจ้างทำบัญชีและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับภาษีและมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับบริษัท โดยรับจ้างทำบัญชีและยื่นแบบแสดงรายการให้ผู้เสียภาษีในเขตจังหวัดที่รับราชการอยู่และจังหวัดใกล้เคียง กลับมีพฤติการณ์ช่วยเหลือผู้เสียภาษีน้อยกว่าความเป็นจริงและรับเงินค่าภาษีอากรจากผู้เสียภาษีบางรายแล้ว มิได้นำไปยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษีให้ พฤติการณ์ของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว เป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับกรมสรรพากรว่าด้วยจรรยาข้าราชการ กรมสรรพากร พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๙ (๓) (๘) และอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน หาประโยชน์ให้แก่ตนเอง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ อีกทั้งเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการโดยร้ายแรง และปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต และยังกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤตชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ตามมาตรา ๘๕ (๑) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

๒) นิติกรฝ่ายกฎหมายและเร่งรัดภาษีอากรค้าง สำนักงานสรรพากร จังหวัดในส่วนภูมิภาคหารายได้พิเศษโดยการเป็นตัวแทนขายประกันชีวิตของบริษัท เอกชน ได้อาศัยโอกาสที่ตนปฏิบัติหน้าที่เร่งรัดภาษีอากรค้างผู้ประกอบการรายหนึ่ง หาประโยชน์ให้แก่ตนเองด้วยการขายประกันชีวิตให้แก่หุ้นส่วนผู้จัดการของผู้ประกอบการ ดังกล่าว รวมทั้งพนักงานของผู้ประกอบการนั้นอีกหลายคน ในขณะที่ตนกำลัง ดำเนินการเร่งรัดภาษีอากรค้าง พฤติการณ์ของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเป็นการอาศัยตำแหน่ง หน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเอง เป็นความผิดวินัยอย่างไม่มีร้ายแรง ตามมาตรา ๘๓ (๓) ประกอบมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ พลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

๓) การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐอาศัยตำแหน่งหน้าที่ทางราชการรับจ้าง เป็นที่ปรึกษาโครงการ เพื่อให้บริษัทเอกชนที่จ้างนั้นมีความน่าเชื่อถือมากกว่าบริษัทคู่แข่ง

๔) การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงาน อย่างเต็มที่ แต่เอาเวลาไปรับงานพิเศษอื่นๆ ที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายจากหน่วยงาน

๕) การที่ผู้ตรวจสอบบัญชีภาครัฐรับงานพิเศษเป็นที่ปรึกษา หรือเป็น ผู้ทำบัญชีให้กับบริษัทที่ต้องถูกตรวจสอบ

๕. การรู้ข้อมูลภายใน

๑) นายช่าง ๕ แผนกชุมสายโทรศัพท์เคลื่อนที่องค์การโทรศัพท์ แห่งประเทศไทย ได้นำข้อมูลเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ ๔๗๐ MHZ และระบบ ปลดล็อกไปขายให้แก่ผู้อื่น จำนวน ๔๐ หมายเลข เพื่อนำไปปรับจูนเข้ากับโทรศัพท์ เคลื่อนที่ที่นำไปใช้รับจ้างให้บริการโทรศัพท์แก่บุคคลทั่วไป คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ มาตรา ๑๕๗ และมาตรา ๑๖๔ และมีความผิดวินัย ข้อบังคับองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ว่าด้วยการพนักงาน พ.ศ. ๒๕๓๖ ข้อ ๔๔ และ ๔๖

๒) การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบข้อมูลโครงการตัดถนนเข้าหมู่บ้าน จึงบอกให้ญาติพี่น้องไปซื้อที่ดินบริเวณโครงการดังกล่าว เพื่อขายให้กับราชการ ในราคาที่สูงขึ้น

๓) การที่เจ้าหน้าที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการช่วยโทรคมนาคมทราบ มาตรฐาน (Spec) วัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการวางโครงข่ายโทรคมนาคม แล้วแจ้งข้อมูล ให้กับบริษัทเอกชนที่ตนรู้จัก เพื่อให้ได้เปรียบในการประมูล

๔) เจ้าหน้าที่พัสดุของหน่วยงานเปิดเผยหรือขายข้อมูลที่สำคัญ ของฝ่ายที่มายื่นประมูลไว้ก่อนหน้าให้แก่ผู้ประมูลรายอื่นที่ให้ผลประโยชน์ ทำให้ฝ่าย ที่มายื่นประมูลไว้ก่อนหน้าเสียเปรียบ

๖. การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

๑) คุณบดีคณะแพทยศาสตร์ใช้อำนาจหน้าที่โดยทุจริต ด้วยการสั่งให้ เจ้าหน้าที่นำเก้าอี้พร้อมผ้าปกคลุมเก้าอี้ เครื่องถ่ายวิดีโอ เครื่องเล่นวิดีโอ กล้องถ่ายรูป และผ้าเต็นท์ นำไปใช้ในงานมงคลสมรสของบุตรสาว รวมทั้งรถยนต์ รถตู้ส่วนบุคคล เพื่อใช้รับส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมพิธี และขนย้ายอุปกรณ์ทั้งที่บ้านพัก และงานฉลอง มงคลสมรสที่โรงแรม ซึ่งล้วนเป็นทรัพย์สินของทางราชการการกระทำของจำเลย นับเป็นการใช้อำนาจโดยทุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนตนอันเป็นการเสียหายแก่รัฐ คณะกรรมการ.ป.ช. ได้ชี้มูลความผิดวินัยและอาญา ต่อมาเรื่องเข้าสู่กระบวนการในชั้นศาล ศาลพิเคราะห์พยานหลักฐานโจทก์แล้วเห็นว่าการกระทำของจำเลย เป็นการทุจริต ต่อตำแหน่งหน้าที่ฐานเป็นเจ้าของพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่รัฐและเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติ หน้าที่โดยมิชอบ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ และ ๑๕๗ จึงพิพากษา ให้จำคุก ๕ ปี และปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท ค่าให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์ แก่การพิจารณาคดี ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุกจำเลยไว้ ๒ ปี ๖ เดือนและปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท

๒) การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้มีหน้าที่ขับรถยนต์ของส่วนราชการ นำน้ำมันในรถยนต์ไปขายและนำเงินมาไว้ใช้จ่ายส่วนตัว ทำให้ส่วนราชการต้องเสีย งบประมาณเพื่อซื้อน้ำมันรถมากกว่าที่ควรจะเป็น พฤติกรรมดังกล่าวถือเป็นการทุจริต เป็นการเบียดบังผลประโยชน์ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของตนเอง และมีความผิดฐาน ลักทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา

๓) การที่เจ้าหน้าที่รัฐ ผู้มีอำนาจอนุมัติให้ใช้รถราชการหรือการเบิกจ่ายค่าน้ำมันเชื้อเพลิง นำรถยนต์ของส่วนราชการไปใช้ในกิจธุระส่วนตัว

๔) การที่เจ้าหน้าที่รัฐ นำวัสดุครุภัณฑ์ของหน่วยงานมาใช้ที่บ้านหรือใช้โทรศัพท์ของหน่วยงานติดต่อธุระส่วนตัวหรือนำรถส่วนตัวมาล้างที่หน่วยงาน

๗. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง

๑) นายองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่งร่วมกับพวก แก๊วเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการปรับปรุงและซ่อมแซมถนนคนเดินใหม่ในตำบลที่ตนมีฐานเสียงโดยไม่ผ่านความเห็นชอบจากสภาฯ และตรวจรับงานทั้งที่ไม่ถูกต้องตามแบบรูปรายการที่กำหนด รวมทั้งเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จได้ตัดป้ายชื่อของตนและพวกการกระทำดังกล่าว มีมูลเป็นการกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของประชาชนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ มีมูลความผิดทั้งทางวินัยอย่างร้ายแรงและทางอาญา คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนและรายงานสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ

๒) การที่นักการเมืองในจังหวัดขอเพิ่มงบประมาณเพื่อนำโครงการตัดถนน สร้างสะพานลงในจังหวัด โดยใช้ชื่อหรือนามสกุลของตนเองเป็นชื่อสะพาน

๓) การที่รัฐมนตรีอนุมัติโครงการไปลงในพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง

๘. การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติ

พนักงานสอบสวนละเว้นไม่นำบันทึกการจับกุมที่เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุมทำขึ้นในวันเกิดเหตุรวมเข้าสำนวน แต่กลับเปลี่ยนบันทึกและแก้ไขข้อหาในการจับกุม เพื่อช่วยเหลือผู้ต้องหาซึ่งเป็นญาติของตนให้รับโทษน้อยลง คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วมีมูลความผิดทางอาญาและทางวินัยอย่างร้ายแรง

๙. การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐ

๑) เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่ในฐานะผู้บริหารเข้าแทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยระเบียบ และกฎหมาย หรือฝ่าฝืนจริยธรรม

๒) นายเอ เป็นหัวหน้าส่วนราชการแห่งหนึ่งในจังหวัด รู้จักสนิทสนมกับ นายบี หัวหน้าส่วนราชการ อีกแห่งหนึ่งในจังหวัดเดียวกัน นายเอ จึงใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวฝากลูกชาย คือ นายซี เข้ารับราชการภายใต้สังกัดของนายบี

๑๐. การขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนตัวกับประโยชน์ส่วนรวม ประเภทอื่นๆ

๑) การเดินทางไปราชการต่างจังหวัดโดยไม่คำนึงถึงจำนวนคน จำนวนงาน และจำนวนวันอย่างเหมาะสม อาทิ เดินทางไปราชการจำนวน ๑๐ วัน แต่ใช้เวลาในการทำงานจริงเพียง ๖ วัน โดยอีก ๔ วัน เป็นการเดินทางท่องเที่ยวในสถานที่ต่างๆ

๒) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติไม่ใช้เวลาในราชการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เนื่องจากต้องการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ เพราะสามารถเบิกเงินงบประมาณ ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการได้

๓) เจ้าหน้าที่ของรัฐลงเวลาปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ โดยมีได้อยู่ปฏิบัติงานในช่วงเวลานั้นอย่างแท้จริง แต่กลับใช้เวลาดังกล่าวปฏิบัติกิจธุระส่วนตัว

๓. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๒๖ นอกจากเจ้าพนักงานของรัฐที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ห้ามมิให้กรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าพนักงานของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ดำเนินกิจการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี

(๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๓) รับสัมปทานหรือคงถื้อไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น อันมีลักษณะเป็นการผูกขาด ตัดตอนหรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทาน หรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจ ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชน จำกัด ไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชน ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบ ของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่ หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ เป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้น อาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ทางราชการหรือกระทบ ต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้น

ให้นำความในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าพนักงานของรัฐ ตามวรรคหนึ่งด้วย โดยให้ถือว่าการดำเนินกิจการของคู่สมรสเป็นการดำเนินกิจการ ของเจ้าพนักงานของรัฐ เว้นแต่เป็นกรณีที่คู่สมรสนั้นดำเนินการอยู่ก่อนที่เจ้าพนักงาน ของรัฐจะเข้าดำรงตำแหน่ง

คู่สมรสตามวรรคสองให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยา โดยมีได้จดทะเบียนสมรสด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด เจ้าพนักงานของรัฐที่มีลักษณะตาม (๒) หรือ (๓) ต้องดำเนินการไม่ให้ มีลักษณะดังกล่าว ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง

มาตรา ๑๒๗ ห้ามมิให้กรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ดำรง ตำแหน่งระดับสูงและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ดำเนินการใดตามมาตรา ๑๒๖ (๔) ภายในสองปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๒๘ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากผู้ใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์และจำนวน ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจาก บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือญาติที่ให้ตามประเพณี หรือตามธรรมจรรยาตามฐานานุรูป บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒๙ การกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติในหมวดนี้ให้ถือว่า เป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ในการยุติธรรม

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด

โดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้กำหนด หลักเกณฑ์และจำนวนทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับจากบุคคลได้ โดยธรรมจรรยาไว้ ดังนี้

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือจากบุคคลที่ให้กันในโอกาสต่างๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาท ที่ปฏิบัติกันในสังคม

“ญาติ” หมายความว่า ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน ลุง ป้า น้า อา คู่สมรส ผู้บุพการีหรือผู้สืบสันดาน ของคู่สมรส บุตรบุญธรรมหรือผู้รับบุตรบุญธรรม

“ประโยชน์อื่นใด” หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับ ความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

ข้อ ๔ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด จากบุคคลนอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาได้ดังต่อไปนี้

(๑) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดยเสนหาตามจำนวนที่เหมาะสม ตามฐานานุรูป

(๒) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติ มีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกินสามพันบาท

(๓) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

ข้อ ๖ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากต่างประเทศ ซึ่งผู้ให้มิได้ระบุให้เป็นของส่วนตัวหรือมีราคาหรือมูลค่าเกินกว่าสามพันบาท ไม่ว่าจะระบุเป็นของส่วนตัวหรือไม่ แต่มีเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรายงานรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว หากผู้บังคับบัญชาเห็นว่าไม่มีเหตุที่จะอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นยึดถือทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวไว้เป็นประโยชน์ส่วนตัว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินให้หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดทันที

ข้อ ๗ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือมีราคาหรือมีมูลค่ามากกว่าที่กำหนดไว้ใน ข้อ ๕ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับมาแล้วโดยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจหรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน สถาบันหรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้วินิจฉัยว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสมและสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานหรือสถาบันหรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด มีคำสั่งว่าไม่สมควรรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นแก่ผู้ให้โดยทันที ในกรณีที่ไม่สามารถคืนให้ได้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้เป็นสิทธิของหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยเร็ว

เมื่อได้ดำเนินการตามความในวรรคสองแล้ว ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไม่เคยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวเลย

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินไว้ตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า หรือเป็นกรรมการหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นกรรมการหรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐ ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ส่วนผู้ที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการในองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่ไม่มีผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจถอดถอนให้แจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ เพื่อดำเนินการตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง เป็นผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์เท่าันต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานสภาท้องถิ่นที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นสมาชิก แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง

ข้อ ๘ หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วไม่ถึงสองปีด้วย

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔

โดยที่ที่ผ่านมามีคณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการให้ของขวัญและรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้หลายครั้ง เพื่อเป็นการเสริมสร้างค่านิยมให้เกิดการประหยัด มิให้มีการเบียดเบียนข้าราชการโดยไม่จำเป็นและสร้างทัศนคติที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากมีการแข่งขันกันให้ของขวัญในราคาแพงทั้งยังเป็นช่องทางให้เกิดการประพฤติมิชอบอื่นๆ ในวงราชการอีกด้วย และในการกำหนดจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทต่างๆ ก็มีการกำหนดในเรื่องทำนองเดียวกัน ประกอบกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และจำนวนที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สิน

หรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาได้ ฉะนั้นจึงสมควรรวบรวมมาตรการเหล่านั้น และกำหนดเป็นหลักเกณฑ์การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการให้และรับของขวัญ ไว้เป็นการถาวร มีมาตรฐานอย่างเดียวกันและมีความชัดเจนเพื่อเสริมมาตรการ ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้เป็นผลอย่างจริงจัง ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ไม่ได้กำหนดไว้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ของขวัญ” หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่กัน เพื่ออัยาศัยไมตรีและให้หมายความรวมถึง เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ที่ให้เป็นรางวัล ให้โดยเสนาหาหรือเพื่อการสงเคราะห์หรือให้เป็นสินน้ำใจ การให้สิทธิพิเศษ ซึ่งมีใช่เป็นสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับการลดราคาทรัพย์สินหรือการให้ สิทธิพิเศษในการได้รับบริการหรือความบันเทิง ตลอดจนการออกค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หรือท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันและไม่ว่าจะให้ เป็นบัตร ตั๋ว หรือหลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ล่วงหน้าหรือการคืนเงินไว้ในภายหลัง

“ปกติประเพณีนิยม” หมายความว่า เทศกาลหรือวันสำคัญซึ่งอาจมี การให้ของขวัญกันและให้หมายความรวมถึงโอกาสในการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจหรือการให้ความช่วยเหลือ ตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคมด้วย

“ผู้บังคับบัญชา” ให้หมายความรวมถึง ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าหน่วยงาน ที่แบ่งเป็นการภายในของหน่วยงานของรัฐและผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงกว่า และได้รับมอบหมายให้มีอำนาจบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลด้วย

“บุคคลในครอบครัว” หมายความว่า คู่สมรส บุตร บิดา มารดา พี่น้องร่วม บิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน

ข้อ ๔ ระเบียบนี้ไม่ใช้บังคับกับกรณีการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะให้ของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชา นอกเหนือจากกรณีปกติประเพณีนิยมที่มีการให้ของขวัญแก่กันมิได้

การให้ของขวัญตามปกติประเพณีนิยมตามวรรคหนึ่ง เจ้าหน้าที่ของรัฐจะให้ของขวัญที่มีราคาหรือมูลค่าเกินจำนวนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้ สำหรับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมิได้

เจ้าหน้าที่ของรัฐจะทำการเรียกรับเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดหรือใช้เงินสวัสดิการใดๆ เพื่อมอบให้หรือจัดหาของขวัญให้ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชาไม่ว่ากรณีใดๆ มิได้

ข้อ ๖ ผู้บังคับบัญชาจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้อยู่ในบังคับบัญชามิได้ เว้นแต่เป็นการรับของขวัญตาม ข้อ ๕

ข้อ ๗ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐมิได้ ถ้ามิใช่เป็นการรับของขวัญตามกรณีที่กำหนดไว้ใน ข้อ ๘

ผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง ได้แก่ ผู้มาติดต่องานหรือผู้ซึ่งได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ซึ่งมีคำขอให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น การขอใบรับรอง การขอให้ออกคำสั่งทางปกครอง หรือการร้องเรียน เป็นต้น

(๒) ผู้ซึ่งประกอบธุรกิจหรือมีส่วนได้เสียในธุรกิจที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการได้รับสัมปทาน เป็นต้น

(๓) ผู้ซึ่งกำลังดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่มีหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ควบคุมหรือกำกับดูแล เช่น การประกอบกิจการโรงงานหรือธุรกิจหลักทรัพย์ เป็นต้น

(๔) ผู้ซึ่งอาจได้รับประโยชน์หรือผลกระทบจากการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ข้อ ๘ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ได้เฉพาะกรณี การรับของขวัญที่ให้ตามปกติประเพณีนิยม และของขวัญนั้นมีราคาหรือมูลค่าไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้สำหรับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ ๙ ในกรณีที่บุคคลในครอบครัวของเจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบในภายหลังว่าเป็นการรับของขวัญโดยฝ่าฝืนระเบียบนี้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้ สำหรับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีราคาหรือมูลค่าเกินกว่าที่กำหนดไว้ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจงใจปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ของขวัญหรือรับของขวัญโดยฝ่าฝืนระเบียบนี้ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นข้าราชการการเมือง ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นประพฤติปฏิบัติไม่เป็นไปตามคุณธรรมและจริยธรรม และให้ดำเนินการตามระเบียบที่นายกรัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการการเมือง

(๒) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นข้าราชการประเภทอื่นนอกจาก (๑) หรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดทางวินัย และให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ดำเนินการให้มีการลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

ข้อ ๑๑ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่สอดส่องและให้คำแนะนำในการปฏิบัติตามระเบียบนี้แก่หน่วยงานของรัฐ ในกรณีที่มิผู้ร้องเรียนต่อสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติในการให้ของขวัญหรือรับของขวัญฝ่าฝืนระเบียบนี้ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้

ข้อ ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างให้เกิดทัศนคติในการประหยัดแก่ประชาชนทั่วไปในการแสดงความยินดี การแสดงความปรารถนาดี การแสดงการต้อนรับหรือการแสดงความเสียใจในโอกาสต่างๆ ตามปกติประเพณีนิยม ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพยายามใช้วิธีการแสดงออกโดยใช้บัตรอวยพร การลงนามในสมุดอวยพร หรือใช้บัตรแสดงความเสียใจ แทนการให้ของขวัญ

ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่เสริมสร้างค่านิยมการแสดงความยินดี การแสดงความปรารถนาดี การแสดงการต้อนรับหรือการแสดงความเสียใจ ด้วยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง แนะนำหรือกำหนดมาตรการจูงใจที่จะพัฒนาทัศนคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้อยู่ในบังคับบัญชาให้เป็นไปในแนวทางประหยัด

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“การเรียไร” หมายความว่า การเก็บเงินหรือทรัพย์สิน โดยขอร้องให้ช่วยออกเงินหรือทรัพย์สินตามใจสมัคร และให้หมายความรวมถึงการซื้อขาย แลกเปลี่ยน ชดใช้หรือบริการซึ่งมีการแสดงโดยตรงหรือโดยปริยายว่า มิใช่เป็นการซื้อขาย แลกเปลี่ยน ชดใช้หรือบริการธรรมดา แต่เพื่อรวบรวมเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาทั้งหมดหรือบางส่วนไปใช้ในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นด้วย

“เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไร” หมายความว่า เข้าไปช่วยเหลือโดยมีส่วนร่วมในการจัดให้มีการเรียไรในฐานะเป็นผู้ร่วมจัดให้มีการเรียไร หรือเป็นประธานกรรมการ อนุกรรมการ คณะทำงาน ที่ปรึกษาหรือในฐานะอื่นใดในการเรียไรนั้น

ข้อ ๖ หน่วยงานของรัฐจะจัดให้มีการเรียไรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรมิได้ เว้นแต่เป็นการเรียไร ตามข้อ ๑๙ หรือได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ (กคร.) หรือ กคร. จังหวัด แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

หน่วยงานของรัฐซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตในการเรียไร ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไร นอกจากจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไรแล้ว จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ด้วย ในกรณีนี้ กคร. อาจกำหนดแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานรัฐดังกล่าวให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไรก็ได้

ข้อ ๘ ให้มีคณะกรรมการควบคุมการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ เรียกโดยย่อว่า “กคร.” ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน กรรมการ ผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกัน

และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินสี่คนเป็นกรรมการ และผู้แทนสำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการและเลขานุการ

กคร. จะแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจำนวน ไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

ข้อ ๑๘ การเรียไรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรที่ กคร. หรือ กคร. จังหวัด แล้วแต่กรณี จะพิจารณาอนุมัติให้ตาม ข้อ ๖ ได้นั้น จะต้อง มีลักษณะและวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นการเรียไรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์ แก่หน่วยงานของรัฐนั่นเอง

(๒) เป็นการเรียไรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์ แก่การป้องกันหรือพัฒนาประเทศ

(๓) เป็นการเรียไรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์

(๔) เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไร ของบุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไร ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไรแล้ว

ข้อ ๑๙ การเรียไรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรดังต่อไปนี้ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องขออนุมัติจาก กคร. หรือ กคร. จังหวัด แล้วแต่กรณี

(๑) เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล และมีมติคณะรัฐมนตรีให้เรียไรได้

(๒) เป็นการเรียไรที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายหรือบรรเทาความเสียหายที่เกิดจากสาธารณภัย หรือเหตุการณ์ใดที่สำคัญ

(๓) เป็นการเรียไรเพื่อร่วมกันทำบุญเนื่องในโอกาสการทอดผ้าพระกฐิน พระราชทาน

(๔) เป็นการเรียไรตามข้อ ๑๘ (๑) หรือ (๓) เพื่อให้ได้เงินหรือทรัพย์สิน ไม่เกินจำนวนเงินหรือมูลค่าตามที่ กคร. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๕) เป็นการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรตามข้อ ๑๘ (๔) ซึ่ง กคร. ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษายกเว้นให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการได้โดยไม่ต้อง ขออนุมัติ

(บ) เป็นการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐอื่นที่ได้รับอนุมัติหรือได้รับยกเว้นในการขออนุมัติตามระเบียบนี้แล้ว

ข้อ ๒๐ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้รับอนุมัติหรือได้รับยกเว้นตาม ข้อ ๑๙ ให้จัดให้มีการเรียหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรีย ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้กระทำการเรียใดเป็นการทั่วไป โดยประกาศหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน

(๒) กำหนดสถานที่หรือวิธีการที่จะรับเงินหรือทรัพย์สินจากการเรีย

(๓) ออกใบเสร็จหรือหลักฐานการรับเงินหรือทรัพย์สินให้แก่ผู้บริจาคทุกครั้ง เว้นแต่โดยลักษณะแห่งการเรียไม่สามารถออกใบเสร็จหรือหลักฐานดังกล่าวได้ ก็ให้จัดทำเป็นบัญชีการรับเงินหรือทรัพย์สินนั้นไว้เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้

(๔) จัดทำบัญชีการรับจ่ายหรือทรัพย์สินที่ได้จากการเรียใดตามระบบบัญชีของทางราชการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่สิ้นสุดการเรียหรือทุกสามเดือน ในกรณีที่เป็นการเรียใดที่กระทำอย่างต่อเนื่องและปิดประกาศเปิดเผย ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐที่ได้ทำการเรียไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้ทราบและจัดให้มีเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการเรียดังกล่าวไว้ ณ สถานที่สำหรับประชาชนสามารถใช้ในการค้นหาและศึกษาข้อมูลข่าวสารของราชการด้วย

(๕) รายงานการเงินของการเรียพร้อมทั้งส่งบัญชีตาม (๔) ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้จัดทำบัญชีตาม (๔) แล้วเสร็จหรือในกรณีที่เป็นการเรียใดที่ได้กระทำอย่างต่อเนื่อง ให้รายงานการเงินพร้อมทั้งส่งบัญชีดังกล่าวทุกสามเดือน

ข้อ ๒๑ ในการเรียหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรีย ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประโยชน์ที่ผู้บริจาคหรือบุคคลอื่นจะได้รับ ซึ่งมีไม่ประโยชน์ที่หน่วยงานของรัฐได้ประกาศไว้

(๒) กำหนดให้ผู้บริจาคต้องบริจาคเงินหรือทรัพย์สินเป็นจำนวนหรือมูลค่าที่แน่นอน เว้นแต่โดยสภาพมีความจำเป็นต้องกำหนดเป็นจำนวนเงินที่แน่นอน เช่น การจำหน่ายบัตรเข้าชมการแสดงหรือบัตรเข้าร่วมการแข่งขัน เป็นต้น

(๓) กระทำการใด ๆ ที่เป็นการบังคับให้บุคคลใดทำการเรียไรหรือบริจาครหรือกระทำการในลักษณะที่ทำให้บุคคลนั้นต้องตกอยู่ในภาวะจำยอมไม่สามารถปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงที่จะไม่ช่วยทำการเรียไรหรือบริจาคร ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

(๔) ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐออกทำการเรียไรหรือใช้ สิ่ง ขอร้องหรือบังคับให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือบุคคลอื่นออกทำการเรียไร

ข้อ ๒๒ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรของบุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไร ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไรซึ่งมิใช่หน่วยงานของรัฐ จะต้องไม่กระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ใช้หรือแสดงตำแหน่งหน้าที่ให้ปรากฏในการดำเนินการเรียไร ไม่ว่าจะเป็นการโฆษณาด้วยสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์หรือสื่ออย่างอื่นหรือด้วยวิธีการอื่นใด

(๒) ใช้ สิ่ง ขอร้องหรือบังคับให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือบุคคลใดช่วยทำการเรียไรให้ หรือกระทำในลักษณะที่ทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือบุคคลอื่นนั้นต้องตกอยู่ในภาวะจำยอมไม่สามารถปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงที่จะไม่ช่วยทำการเรียไรให้ได้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

๔. วิธีคิดแบบฐาน ๑๐ (Analog thinking) / ฐาน ๒ (Digital thinking)

แนวทางการแก้ปัญหาการทุจริตอย่างยั่งยืน ต้องเริ่มต้นแก้ไขที่ตัวบุคคล โดยการปรับเปลี่ยนระบบการคิดของคนในสังคมแยกแยะให้ได้ว่า...

“เรื่องใดเป็นประโยชน์ส่วนตัว...เรื่องใดเป็นประโยชน์ส่วนรวม”

ต้องแยกออกจากกันให้ได้อย่างเด็ดขาด ไม่นำมาปะปนกัน ไม่เอาประโยชน์ส่วนรวมมาเป็นประโยชน์ส่วนตัว ไม่เอาผลประโยชน์ส่วนรวมมาทดแทนบุญคุณส่วนตน ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้องเหนือกว่าประโยชน์ส่วนรวม กรณีเกิดผลประโยชน์ขัดกันต้องยึดประโยชน์ส่วนรวมเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่ม “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องกระทำการหรือใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของส่วนรวม หากปล่อยให้ผลประโยชน์ส่วนตนหรือความสัมพันธ์ส่วนตนเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจแล้ว ย่อมต้องเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์ทับซ้อน

(Conflict of Interests) ขึ้นแน่นอน และความเสียหายก็จะตกอยู่กับประชาชน และประเทศชาตินั่นเอง

การที่ **ประโยชน์ส่วนรวม** ต้องตกไปเป็น **ประโยชน์ส่วนตัว** เกิดจากการที่มีระบบการคิดที่ไม่ถูกต้อง

ระบบคิดที่จะกล่าวต่อไปนี้...เป็นการนำมาประยุกต์ใช้และเปรียบเทียบ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐนำไปเป็น “หลักคิด” ในการปฏิบัติงานให้สามารถแยกประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวมได้อย่างเด็ดขาด คือ

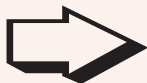
“ระบบคิด ฐานสิบ (Analog)”
กับ
“ระบบคิด ฐานสอง (Digital)”

ทำไม จึงใช้ระบบเลขฐานสิบ (Analog) และระบบเลขฐาน (Digital) มาใช้แยกแยะการแก้ทุจริต

เรามาทำความเข้าใจในระบบ... ฐานสิบ (Analog), ฐานสอง (Digital) กันเถอะ

ระบบเลข “ฐานสิบ” (decimal number system) หมายถึงระบบเลขที่มีตัวเลข ๑๐ ตัว คือ ๐, ๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๗, ๘, ๙ เป็นระบบคิดเลขที่เราใช้ในชีวิตประจำวันกันมาตั้งแต่จำความกันได้ ไม่ว่าจะเป็นการใช้ออกปริมาณหรือบอกขนาด ช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการสื่อความหมาย สอดคล้องกับระบบ “Analog” ที่ใช้ค่าต่อเนื่อง หรือสัญญาณซึ่งเป็นค่าต่อเนื่อง หรือแนวความหมายของข้อมูล โดยการใช้ฟังก์ชันที่ต่อเนื่อง (Continuous)

ระบบเลข “ฐานสอง” (binary number system) หมายถึงระบบเลขที่มีสัญลักษณ์เพียงสองตัว คือ ๐ (ศูนย์) กับ ๑ (หนึ่ง) สอดคล้องกับการทำงานระบบ Digital ที่มีลักษณะการทำงานภายในเพียง ๒ จังหวะ คือ ๐ กับ ๑ หรือ ON กับ OFF (Discrete) ตัดเด็ดขาด

จากที่กล่าวมา... เมื่อนำระบบเลข “ฐานสิบ Analog” และ ระบบเลข “ฐานสอง Digital” มาปรับใช้เป็นแนวคิด คือ ระบบคิด “ฐานสิบ Analog” และ ระบบคิด “ฐานสอง Digital” จะเห็นได้ว่า...

ระบบคิด “ฐานสิบ Analog” เป็นระบบการคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่มีตัวเลขหลายตัว และอาจหมายถึงโอกาสที่จะเลือกได้หลายทาง เกิดความคิดที่หลากหลายซับซ้อน หากนำมาเปรียบเทียบกับกรปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องคิดเยอะ ต้องใช้ดุลยพินิจเยอะ อาจจะนำประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมมาปะปนกันได้ แยกประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันไม่ได้

ระบบคิด “ฐานสอง Digital” เป็นระบบการคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถเลือกได้เพียง ๒ ทางเท่านั้น คือ ๐ (ศูนย์) กับ ๑ (หนึ่ง) และอาจหมายถึงโอกาส

ที่จะเลือกได้เพียง ๒ ทาง เช่น ไข่ กับ ไม้ไข่, เท็จ กับ จริง, ทำได้ กับ ทำไม่ได้, ประโยชน์ส่วนตัว กับ ประโยชน์ส่วนรวม เป็นต้น จึงเหมาะกับการนำมาเปรียบเทียบกับ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องสามารถแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตัว ออกจากกันได้อย่างเด็ดขาด และไม่กระทำการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัว และประโยชน์ส่วนรวม

ระบบคิด “ฐานสิบ Analog”
Vs
ระบบคิด “ฐานสอง Digital”

“การปฏิบัติงานแบบใช้ระบบคิดฐานสิบ (Analog)” คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐยังมีระบบการคิดที่ยังแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวออกจากกันไม่ได้ นำประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวมมาปะปนกันไปหมด แยกแยะไม่ออกว่าสิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนตัว สิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนรวม นำบุคลากรหรือทรัพย์สินของราชการมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว เบียดบังราชการ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว เครือญาติหรือพวกพ้อง เห็นอกว่าประโยชน์ของส่วนรวมหรือของหน่วยงาน จะคอยแสวงหาประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ราชการ กรณีเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม จะยึดประโยชน์ส่วนตัวเป็นหลัก

“การปฏิบัติงานแบบใช้ระบบคิดฐานสอง (Digital)” คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีระบบการคิดที่สามารถแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวออกจากกันแยกออกอย่างชัดเจนว่าสิ่งไหนถูกสิ่งไหนผิด สิ่งไหนทำได้สิ่งไหนทำไม่ได้ สิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนตัว สิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนรวม ไม่นำมาปะปนกัน ไม่นำบุคลากรหรือทรัพย์สินของราชการมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว ไม่เบียดบังราชการ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมหรือของหน่วยงานเห็นอกว่าประโยชน์ของส่วนรวม เครือญาติ และพวกพ้อง ไม่แสวงหาประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ราชการ ไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากการปฏิบัติหน้าที่ กรณีเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม ก็จะยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

๕. บทบาทของรัฐ / เจ้าหน้าที่ของรัฐ

หลักคิดการแยกประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมอย่างเด็ดขาด สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ ๕ ที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะป็นญาติพี่น้อง พวกรพวก เพื่อนฝูงหรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง

(๒) ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย

(๓) ไม่กระทำการใดหรือดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติการใดในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่

ในกรณีมีความเคลือบแคลงหรือสงสัย ให้ข้าราชการผู้นั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อน แล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการ และคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วจึงปฏิบัติตามนั้น

(๔) ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่นในราชการรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทางราชการหรือประโยชน์ส่วนรวม กับประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนกลุ่มอันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้องยึดประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับสากล ซึ่งองค์กรในระดับสากลต่างก็ให้ความสำคัญ ดังจะเห็นได้จากจรรยาบรรณสากลสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามประกาศขององค์การสหประชาชาติ และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention Against Corruption - UNCAC) ค.ศ. ๒๐๐๓ ที่กำหนดให้การแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่ง

หน้าที่เป็นมาตรฐานความประพฤติสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติงานของรัฐ
แต่ละรัฐและระหว่างรัฐ

จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ระบุในภาคผนวก
ของมติสหประชาชาติ ครั้งที่ ๕๑/๕๙ เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๑๙๙๖ (พ.ศ. ๒๕๓๙)

- ผลประโยชน์ขัดกัน และการขาดคุณสมบัติ

● เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่พึงใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของตนในการแสวงหา
ผลประโยชน์ส่วนตนหรือผลประโยชน์ทางการเงิน อันไม่สมควรสำหรับตนหรือสมาชิก
ในครอบครัว ไม่พึงประกอบธุรกรรมเข้ารับตำแหน่งหรือหน้าที่หรือมีผลประโยชน์
ทางการเงิน การค้า หรือผลประโยชน์อื่นใดในทำนองเดียวกัน ซึ่งขัดกับตำแหน่ง
บทบาทหน้าที่ หรือการปฏิบัติในตำแหน่ง หรือบทบาทหน้าที่นั้น

● เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามขอบเขตที่กำหนดโดยตำแหน่งหน้าที่ของตน
ภายใต้กฎหมายหรือนโยบายในการบริหาร พึงแจ้งเกี่ยวกับผลประโยชน์ทางธุรกิจ การค้า
และการเงิน หรือกิจการอื่นทำเพื่อผลตอบแทนทางการเงิน ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลประโยชน์
ขัดกันได้ในสถานการณ์ที่มีโอกาสจะเกิดหรือที่ดูเหมือนว่าได้เกิด กรณีผลประโยชน์
ขัดกันขึ้นระหว่างหน้าที่และผลประโยชน์ส่วนตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด เจ้าหน้าที่
ของรัฐผู้นั้นพึงปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ เพื่อลดหรือขจัดซึ่งผลประโยชน์ขัดกันนั้น

● เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่พึงใช้เงิน ทรัพย์สิน บริการ หรือข้อมูลซึ่งได้มาจาก
การปฏิบัติงานหรือเป็นผลมาจากการปฏิบัติงาน เพื่อกิจการอื่นใดโดยไม่เกี่ยวข้องกับงาน
ในตำแหน่งหน้าที่โดยไม่สมควรอย่างเด็ดขาด

● เจ้าหน้าที่ของรัฐพึงปฏิบัติตามมาตรการ ซึ่งกำหนดโดยกฎหมาย
หรือนโยบายในการบริหาร เพื่อมิให้ผลประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่เดิมของตน
โดยไม่สมควร เมื่อพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ไปแล้ว

- การรับของขวัญหรือของกำนัล

● เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่พึงเรียกร้อง หรือรับของขวัญหรือของกำนัลอื่น
ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งอาจมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาท การดำเนินงาน
ตามหน้าที่หรือการวินิจฉัยของตน

๒. กรณีตัวอย่างระบบคิดเพื่อแยกแยะระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

ตัวอย่างระบบคิดฐานลิบ & ระบบคิดฐานสอง

ตัวอย่างระบบคิดฐานลิบ & ระบบคิดฐานสอง

สก็อตเทป
ที่บ้านหมด
ทำไงดี

ไปซื้อเองสิ
อย่าเอาของออฟฟิศ
ไปใช้ส่วนตัวเลย

เอาของ
ออฟฟิศไปสิ
ไม่เป็นไรหรอก

คิดฐานสอง คิดฐานสิบ

กำลังรีบ
ก็เที่ยงต่อคิว
ทำไงดี

ต่อคิวสิ
ยังต่อคิวเป็นระเบียบ
ยิ่งช่วยให้เร็วขึ้น

แซงคิวไปเลย
กำลังรีบนี้
ทำยังไงดี

คิดฐานสอง คิดฐานสิบ

โดน
ตำรวจแจกใบสั่ง
ทำไงดี

เสียค่าปรับ
ตามกฎหมาย
ที่กำหนดดีกว่า

ยัดเงิน
จะดีไปต้องเสียเวลา
ไปสถานีตำรวจ

คิดฐานสอง คิดฐานสิบ

อยากให้ลูก
สอบติด
โรงเรียนชื่อดัง
ทำไงดี

ลูกสอบ
ไม่ติด
ไม่เป็นไร
เรียนที่อื่นก็ได้

ยัดเงินสิ
ยิ่งเงินเยอะ
ก็ยิ่งสอบติดง่าย

คิดฐานสอง คิดฐานสิบ

คิดแบบไหน ? ...ไม่ทุจริต

คิดได้

- คิดก่อนทำ (ก่อนกระทำการทุจริต)
- คิดถึงผลเสียผลกระทบต่อประเทศชาติ (ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับประเทศในทุกๆ ด้าน)
- คิดถึงผู้ได้รับบทลงโทษจากการทุจริต (เอามาเป็นบทเรียน)
- คิดถึงผลเสียผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง (จะต้องอยู่กับความเสี่ยงที่จะถูกร้องเรียน ถูกลงโทษไล่ออกและติดคุก)
- คิดถึงคนรอบข้าง (เสื่อมเสียต่อครอบครัวและวงศ์ตระกูล)
- คิดอย่างมีสติสัมปชัญญะ

คิดดี

- คิดแบบพอเพียง ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น และไม่เบียดเบียนประเทศชาติ
- คิดอย่างรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ กฎระเบียบ
- คิดตามคุณธรรม ว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว”

คิดเป็น

- คิดแยกเรื่องประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันอย่างชัดเจน
- คิดแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่ กับ เรื่องส่วนตัวออกจากกัน
- คิดที่จะไม่นำประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมมาปะปนกัน มาก้าวก่ายกัน
- คิดที่จะไม่เอาประโยชน์ส่วนรวมมาเป็นประโยชน์ส่วนตน
- คิดที่จะไม่เอาผลประโยชน์ส่วนรวมมาตอบแทนบุญคุณส่วนตน
- คิดเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เครือญาติและพวกพ้อง
- คิดฐานสองและทิ้งฐานสิบ

บรรณานุกรม

กำชัย จงจักรพันธ์. (ม.ป.ป.). การขัดกันแห่งผลประโยชน์และมาตรา ๑๐๐ พ.ร.บ. ป.ป.ช.. นนทบุรี: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑. (ม.ป.ป.). ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต. สืบค้นเมื่อ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐, จาก https://www.nacc.go.th/more_news.php?cid=๓๖

สุทินันท์ สาริमान. (๒๕๕๒). การกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องห้ามดำเนินกิจการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, ภาควิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

สุวรรณา ตุลยวศินพงศ์ และคณะ. (๒๕๔๖). รายงานผลการวิจัยเรื่องความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (๒๕๕๘). คู่มือแนวทางการสร้างมาตรฐานความโปร่งใสของส่วนราชการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (ม.ป.ป.). คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์. (๒๕๕๙). คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์.

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (๒๕๕๙). คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน.
กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (๒๕๖๐). คู่มือป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน.
กรุงเทพฯ: ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.).

หนังสือชุดความรู้การเฝ้าระวังการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ ชุดที่ ๓. (ม.ป.ป).
ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

๗. สื่อการเรียนรู้ประกอบวิชาที่ ๑ การคิดแยกแยะระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม

ที่	ชื่อสื่อ	ประเภท	เนื้อหาสาระ	เวลา	แหล่งสื่อ	QR Code
๑	Paaboonjin (รับทรัพย์สิน +เป็นคู่สัญญา)	วิดีโอ	ท่านร้ว มีตำแหน่ง เป็นเจ้าของ ซึ่งเป็น เจ้าหน้าที่รัฐหาผล ประโยชน์เพื่อตนเอง โดยรับเงินจากเจ้าแ่ หวังเพื่อไม่ให้เจ้าแ่ หวังจ่ายภาษีให้หลวง และรับงานชุดบ่อ บาดาลและทำประปา หมู่บ้าน	๑.๔๕ นาที	สำนักงาน ป.ป.ช.	
๒	MOST -The Bridge v.๒ ไทย	วิดีโอ	พนักงานการรถไฟได้ พาลูกชายมาที่ทำงาน ขณะนั้นมีรถไฟขบวนหนึ่ง กำลังวิ่งเข้ามาใกล้ สะพาน ลูกชายเห็น รถไฟกำลังมาจึงวิ่งไป ที่สะพานเพื่อที่จะ ดึงคั่นโยกให้สะพานลง เพื่อให้รถไฟวิ่งผ่าน แต่เกิดพลัดตกลงไป พนักงานฯ มองเห็น จึงเป็นวินาทีที่ต้อง ตัดสินใจว่า จะดึง คั่นโยกให้สะพานลง เพื่อให้รถไฟวิ่งผ่าน และรักษาชีวิตของ คนบนรถไฟ หรือ จะไม่ดึงคั่นโยกให้ สะพานลง เพื่อรักษา ชีวิตลูกของตนเอง	๖.๓๕ นาที	https:// w w w . youtube. com/ watch?v =q๘๔๔ OgsP๔_๔	

(ต่อ)

ที่	ชื่อสื่อ	ประเภท	เนื้อหาสาระ	เวลา	แหล่งสื่อ	QR Code
๓	แก้ทุจริต คิดฐานสอง	วิดีโอ	อธิบายรูปแบบการ ขัดขัดกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนรวม กับประโยชน์ส่วนตน ระบบคิดฐานสิบ ระบบคิดฐานสอง	๔.๓๗ นาที	สำนักงาน ป.ป.ช.	
๔	เตือน สั่งเก็บ โต๊ะร้านผัดไทย ประตู่ผี	คลิป ข่าว	เพื่อศึกษากรณี ตัวอย่างการยึด พื้นที่สาธารณะ เพื่อประโยชน์ส่วนตน	๓.๑๘ นาที	ข่าวจาก สำนักข่าว อรุณ อมรินทร์	
๕	บังคับใช้วันแรก พ.ร.บ. ห้ามขอทาน ผิดโทษอาญา	วิดีโอ	เพื่อศึกษาการจัด ระเบียบทางสังคม	๓.๕๑ นาที	ข่าวจาก Nation tv	
๖	อวสานแผงค้า ริมทางหลวง ล้น ภายใน ๒ ปี เรือเกลี้ยง	ข่าว	กรมทางหลวงมี นโยบายจัดระเบียบ แผงค้าและสิ่งปลูกสร้าง ที่รูกล้ำทางหลวง ทั่วประเทศ ทั้งแผง ถาวร คือ ชายตลอด ทั้งปี และแผงชั่วคราว	๔.๓๗ นาที	ข่าวจาก กระปุก ดอทคอม	
๗	แก้ไม่จบสี่แยก กล้วยแขก ทำรถ ติด-ผิดกฎหมาย	ข่าว	นักเร่ขายกล้วยทอด ลงมาเร่ขายบนถนน เป็นการกีดขวาง การจราจร สร้างความ เดือดร้อนให้กับผู้ใช้ถนน ทางเข้าในเขตนางเล็ง	-	ข่าวจาก โพสต์ทูเดย์	

(ต่อ)

ที่	ชื่อสื่อ	ประเภท	เนื้อหาสาระ	เวลา	แหล่งสื่อ	QR Code
๘	ตะลิ่ง เบญจมา เมืองคอน ชั้นป๋ายยกเล็ก เด็กฝักเข้าเรียน	ข่าว	กรณีที่โรงเรียน เบญจมาราชูทิศ จ.นครศรีธรรมราช ชั้นป๋ายขนาดใหญ่ หน้าโรงเรียน โดยมี ข้อความเขียนระบุ ปีการศึกษา ๒๕๕๙ ร่วมยกระดับคุณภาพ การศึกษา พัฒนา โรงเรียนสู่ความเป็น เลิศ ยกเล็กเด็กฝัก เข้าเรียน	-	ข่าวจาก เว็บ DMC- TODAY	
๙	เด็กโรงเรียนเบญจ ราชูทิศนครศรีฯ คะแนนสอบสูงสุด ติดนิตเทศฯ จุฬา	ข่าว	เด็กโรงเรียนเบญจ ราชูทิศนครศรีฯ คะแนน สอบสูงสุด ติดนิตเทศฯ จุฬา เป็นการยกเล็ก เด็กฝักเข้าเรียน	-	VoiceTV	
๑๐	INFOGRAPHIC ผลประโยชน์ ทับซ้อน	วิดีโอ	อธิบายเกี่ยวกับ ความหมายและ รูปแบบของ ผลประโยชน์ทับซ้อน	๕.๔๔ นาที	สำนักงาน ป.ป.ช.	
๑๑	รายการ คุยกับ ป.ป.ช. ตอน ผลประโยชน์ ทับซ้อน	วิดีโอ	บทสัมภาษณ์เกี่ยวกับ การทุจริตและ ผลประโยชน์ทับซ้อน	๓๐.๔๖ นาที	สำนักงาน ป.ป.ช.	
๑๒	ผลประโยชน์ ทับซ้อน	วิดีโอ	กรณีตัวอย่างเกี่ยวกับ ผลประโยชน์ทับซ้อน	๒.๒๒ นาที	พิพิธภัณฑ ์ ด้าน โงง สำนักงาน ป.ป.ช.	

(ต่อ)

ที่	ชื่อสื่อ	ประเภท	เนื้อหาสาระ	เวลา	แหล่งสื่อ	QR Code
๑๓	ทูลจิตแก่คะแนน	วิดีโอ	เพื่อศึกษาตัวอย่างการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตน	๙.๐๕ นาที	สำนักงานป.ป.ช. ร่วมกับโรงเรียนบ้านแพ้ววิทยา (ที่ตั้ง)	
๑๔	คุณคิดว่าใครชนะ	วิดีโอ	เพื่อศึกษาตัวอย่างการยึดพื้นที่สาธารณะมาเป็นประโยชน์ส่วนตน	๒ นาที	สำนักงานป.ป.ช.	
๑๕	กาฝาก	วิดีโอ	เพื่อศึกษาตัวอย่างการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตน	๒.๑๗ นาที	สำนักงานป.ป.ช.	

ตัวอย่างกรณีศึกษา

กรณีศึกษา : ถุงขนม ๒ ล้านบาท

เมื่อราวต้นเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๑ เวลาประมาณ ๙.๓๐ น. ณ ศาลฎีกา วันที่นักการเมืองผู้หนึ่งจะต้องมารายงานตัวที่ศาลฯ ในแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เลขานุการศาลฎีกาได้ไปตรวจดูความเรียบร้อยที่แผนกดังกล่าว ขณะนั้นมีเจ้าหน้าที่แผนกคดีอาญาฯ คนหนึ่งถือถุงกระดาษมีสติก้อตเทปปิดไว้มิดชิด เดินเข้ามาถามว่าทนายความของนักการเมืองผู้นั้นให้ขนมมาจะรับไว้ได้หรือไม่ เลขานุการศาลฯ พร้อมกับเจ้าหน้าที่แผนกคดีอาญาฯ จึงเปิดถุงออกดูที่โต๊ะของหัวหน้างานแผนกคดีอาญาฯ พบธนบัตรฉบับ ๑,๐๐๐ บาท จำนวน ๒ ตั้งๆ ละ ๑๐ มัด จำนวนเงินทั้งหมดประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สองล้านบาท) เลขานุการศาลฯ จึงสั่งให้ถ่ายภาพถุงและธนบัตรทั้งหมดไว้เป็นหลักฐาน และได้เรียกให้ทนายความคนดังกล่าวมารับถุงคืนไป

จากการไต่สวนพบว่า ทนายความผู้นี้ได้ติดต่อให้เจ้าหน้าที่ไปพบที่ห้องพักทนายความ เพียงสองต่อสองแล้วมอบถุงกระดาษที่ปกปิดจนมิดชิดจนไม่สามารถทราบว่ามีสิ่งของข้างในเป็นอะไร โดยกล่าวว่ารำระยะนี้ต้องมาติดต่อบ่อยและเห็นใจเจ้าหน้าที่ที่ต้องทำงานเหน็ดเหนื่อยก็เลยมีของมาฝากให้เจ้าหน้าที่ทุกคน

เหตุการณ์นี้ จะเป็นการกระทำอันมิชอบ มีหน้าซำยังเกิดขึ้นในบริเวณของศาล ซึ่งเป็นสถานที่ที่จะต้องทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม

สรุปกรณีศึกษาและแนวคิด : ถุงขนม ๒ ล้านบาท

เป็นเรื่องจริงที่ทนายความของนักการเมืองพยายามให้เงินแก่เจ้าหน้าที่ของศาล โดยแฝงมาในรูปของถุงขนม แต่เจ้าหน้าที่ที่กลับนำไปให้เลขานุการศาลฎีกา และเมื่อเปิดดูพบธนบัตรจำนวนถึงสองล้านบาท จึงถ่ายภาพถุงเงินและธนบัตรดังกล่าวแล้วเรียกทนายความผู้ให้มารับถุงคืนไป ต่อมาได้มีการไต่สวนจนทำให้ทนายความกลุ่มนี้ถูกตัดสินจำคุก โดยศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า การที่ผู้ถูกกล่าวหาให้นำถุงเงินจำนวนสองล้านบาทมามอบให้กับเจ้าหน้าที่ของศาล มองได้ว่าเป็นการจงใจให้กระทำการอันเป็นการมิชอบต่อหน้าที่ การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นการประพฤติดนไม่เรียบร้อยในศาล ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๑(๑) มาตรา ๓๓ กฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นการกระทำที่ศาลฎีกา ซึ่งเป็นศาลยุติธรรมสูงสุดของประเทศ เป็นกรณีร้ายแรง จึงให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาในสถานหนัก ลงโทษจำคุกเป็นเวลา ๖ เดือน โดยไม่รอลงอาญา

กรณีศึกษาเรื่องนี้เป็นกรณีในลักษณะกรณีเหตุวิกฤติ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจเชิงจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติ หากวิเคราะห์ปัญหาด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายฝ่ายทั้งในแง่บวกและแง่ลบ สามารถเป็นตัวอย่งเรียนรู้วิธีดำเนินการเมื่อเผชิญสถานการณ์ในลักษณะใกล้เคียงกัน และให้เห็นตัวอย่างของการตัดสินใจเชิงคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการระดับปฏิบัติที่ครอบคลุมพฤติกรรม ทั้ง ๓ ระดับ คือ พฤติกรรมที่มองเห็น (Visible Behavior) ความคิด (Conscious Thoughts) และคุณลักษณะภายในตัวบุคคล ได้แก่ Values, Assumption, Beliefs และ Expectations (VABES) สามารถย้อนมาวิเคราะห์ตนเองในเชิงคุณธรรม จริยธรรม เพื่อจุดประกายให้มีสติและทบทวนการกระทำของตนเอง ซึ่งหากได้รับการสนับสนุนและกระตุ้นเป็นระยะก็จะเกิดพฤติกรรมที่ถาวรและยั่งยืนได้ **เมื่อได้วิเคราะห์ตนเองและเห็นคุณค่าของพฤติกรรมเชิงคุณธรรม จริยธรรมแล้ว ผู้ปฏิบัติงานจะปฏิบัติงานด้วยความมีคุณธรรม จริยธรรม**

ที่มา สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.(๒๕๕๒).ชุดฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชา และผู้ปฏิบัติงาน (สำหรับผู้ปฏิบัติงาน : ข้าราชการยุคใหม่ ใส่ใจจริยธรรม).นนทบุรี

รูปแบบการทุจริต

กรณีการเบียดบังทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของตนเองโดยทุจริตของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

สำนวนคดีของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งมีหน้าที่ดูแลรักษาทรัพย์สินประจำสถานีไฟฟ้ากระทุ่มแบน ๕ และสถานีไฟฟ้าอ้อมน้อย ๒ ระหว่างปฏิบัติหน้าที่ได้เบียดบังลักเอาแผ่นทองแดงและสายทองแดงที่ติดตั้งอยู่ที่สถานีทั้งสองแห่งไปเป็นของตนเองโดยทุจริต โดยเป็นคดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. วินิจฉัยแล้ว พร้อมทั้งได้ส่งสำนวนคดีให้อัยการทุจริต ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง จึงนำมาเป็นกรณีศึกษาในการศึกษารูปแบบการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ท. เขต ๗ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุการทุจริต รูปแบบการทุจริต แนวทางและมาตรการในการป้องกันรูปแบบการทุจริต กรณีการเบียดบังทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของตนเองโดยทุจริตของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและการประชุมกลุ่มย่อย

ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุของการทุจริตมาจากการมีพฤติกรรมการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น ทำให้มีหนี้สินจำนวนมาก ทั้งนี้ในระบบและนอกระบบ และยังมีช่องทางในการกู้เงินจากสวัสดิการของหน่วยงานได้เป็นจำนวนมาก และเคยมีพฤติกรรมในลักษณะลักเล็กขโมยน้อยมาก่อน รวมถึงเคยเห็นพฤติกรรมของคนงานที่นำอุปกรณ์ไฟฟ้าไปขายแล้วไม่ถูกลงโทษ โดยมีโอกาสที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการทุจริต คือ การเข้าเวรเพียง ๑ คน ทำให้สะดวกต่อการกระทำการทุจริต และการที่ไม่มีพนักงานรักษาความปลอดภัย ทำให้สะดวกต่อการขนย้ายสายทองแดงไปขาย และพนักงานช่างที่ปฏิบัติงานต่อไม่ได้มีการตรวจสอบอุปกรณ์ภายในสถานีไฟฟ้า อีกทั้งสามารถนำบุคคลภายนอกที่เป็นที่รู้จักของพนักงานช่างประจำสถานีไฟฟ้าเข้ามาได้โดยไม่ต้องขออนุญาตจากหน่วยงาน และในการกระทำการทุจริตดังกล่าว อาจทำให้เกิดผลกระทบต่อการจ่ายกระแสไฟฟ้าของสถานีไฟฟ้า ซึ่งแผ่นทองแดงและสายทองแดงที่สูญหายเป็นอุปกรณ์ที่มีความจำเป็นมาก เนื่องจากเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการป้องกันอุปกรณ์การจ่ายไฟที่เกิดจากแรงดันเกินกรณีเกิดการลัดวงจร โดยใช้ในการป้องกันอันตรายต่อบุคคลจากการเหนี่ยวนำของสนามแม่เหล็กไฟฟ้า หากไม่มีสายทองแดงและแผ่นทองแดง จะทำให้เกิดไฟดูด เป็นอันตรายต่อชีวิตของพนักงานและประชาชนที่อยู่บริเวณสถานีไฟฟ้า และพบว่ารูปแบบการทุจริตกรณีการเบียดบังทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของตนเองโดยทุจริต ของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมีรูปแบบ ดังนี้

- ๑) การนำเอาทรัพย์สินของทางราชการไปจำหน่าย
- ๒) การนำสาธารณูปโภคภายในสถานีไฟฟ้าไปให้ผู้อื่นใช้เพื่อความสะดวก
- ๓) การนำทรัพย์สินราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว
- ๔) การนำของใช้ส่วนตัวไปใช้ในสถานที่ราชการ
- ๕) การเบียดบังเวลาปฏิบัติราชการไปใช้
- ๖) การขโมย ยักยอกทรัพย์สินของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

แนวทางและมาตรการในการป้องกันรูปแบบการทุจริตกรณีการเบียดบังทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของตนเองโดยทุจริต ของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค มีดังนี้

- ๑) การนำระบบเข้ามาช่วยในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของพนักงาน
- ๒) การสร้างจิตสำนึก
- ๓) การปรับปรุงและการบังคับใช้กฎหมายและระเบียบให้มีความเข้มงวด

๔) การประชาสัมพันธ์เห็นถึงโทษของการทุจริต

๕) การนำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ เพื่อป้องปรามและตรวจสอบ

ในระหว่างการปฏิบัติงานหรือเวลาเกิดเหตุการณ์ความผิดปกติขึ้น

จากผลการศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย หน่วยงานควรเร่งกำหนดมาตรการและสร้าง

ระบบในการควบคุมการทำงานให้มีความรัดกุมและมีประสิทธิภาพวางระบบตรวจสอบการปฏิบัติงานจากสายบังคับบัญชา โดยให้ผู้บังคับบัญชาเข้มงวดในการกำกับดูแลและตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา เร่งกำหนดมาตรการในการปรับปรุงกฎระเบียบในการแก้ปัญหาการทุจริต และหามาตรการในการบังคับใช้กฎระเบียบให้มีความเข้มงวดและจริงจัง พร้อมทั้งกำหนดมาตรการและบทลงโทษผู้กระทำการทุจริตอย่างชัดเจน สร้างความตระหนักและการรับรู้ถึงโทษในการกระทำการทุจริตให้กับพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอย่างกว้างขวาง โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ทุกช่องทาง ควรมีการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีความคล่องตัว ทันสมัย โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยการลดขั้นตอนและกระบวนการในการทำงาน ควรมีระบบการตรวจสอบโดยใช้การใช้เทคโนโลยีที่มีคุณภาพ เชื่อถือได้และมีความโปร่งใสในการตรวจสอบกรณีเกิดการทุจริตภายในหน่วยงานและเป็นการป้องปรามไม่เปิดโอกาสให้เกิดการทุจริตได้ง่าย และผู้บริหารควรใช้หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ในการบริหารงาน เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาการบริหารกิจการสาธารณะอย่างเหมาะสม และเป็นเครื่องมือและกลไกที่จำเป็นที่ช่วยเสริมกระบวนการพัฒนา ทำให้บริการสาธารณะเกิดประโยชน์กับประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการลดโอกาสหรือไม่เปิดช่องทางให้เกิดการทุจริตได้

๒. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ พนักงานควรจัดตั้งชมรมหรือเครือข่าย

ภายในองค์กรเพื่อป้องปราม เฝ้าระวัง และแจ้งเบาะแสที่เกี่ยวกับการกระทำการทุจริต อันเป็นการป้องกันการทุจริตให้กับองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้เพื่อนร่วมงานมีความกล้าในการร่วมกันตรวจสอบหรือแจ้งเบาะแสในพฤติกรรมที่มีความเสี่ยง อาจจะทำให้เกิดการกระทำการทุจริต เพื่อเป็นการร่วมกันตรวจสอบและป้องปรามมิให้เกิดการกระทำการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นได้ จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมกับพนักงานเก่าและพนักงานใหม่อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะพนักงานที่เสี่ยงต่อการกระทำการทุจริต เพื่อให้เกิดการเกรงกลัว

ต่อการทำบัพ ยักย่องและให้รางวัลหรือความดีความชอบกับพนักงานที่กระทำควมดี มีความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อให้เป็นแบบอย่างกับพนักงานคนอื่นๆ เป็นการสร้างพฤติกรรมการเลียนแบบให้กระทำควมดีอย่างเป็นวงกว้าง และส่งเสริมให้องค์กรภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการกระทำทุจริตอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการร่วมกันช่วยตรวจสอบการทำงานของพนักงาน เป็นการป้องกันการทุจริตในเชิงรุก

ที่มา สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.).(๒๕๖๑). ผลงานวิชาการ เรื่อง การศึกษารูปแบบการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑.นนทบุรี

ตัวอย่างคดีสำคัญที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูล (พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗)

กระทำการจัดซื้อจัดจ้างเอื้อประโยชน์ให้เอกชน

ข้อเท็จจริง คณะกรรมการบริหารการพัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (กทภ.) ได้มีมติเห็นชอบให้การรถไฟแห่งประเทศไทยว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาดำเนินการ ศึกษาความเหมาะสมของการดำเนินการโครงการก่อสร้างระบบขนส่งทางรถไฟ ภายใต้กรอบการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ และคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติตามมติ กทภ.

นาย ก. ผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย ได้เสนอคณะกรรมการรถไฟแห่งประเทศไทยว่าการเงินและการคลังของรัฐในขณะนั้นมีความมั่นคงอยู่มากและรัฐควรเป็นผู้ลงทุนระบบขนส่งทางรถไฟดังกล่าวทั้งหมด เพื่อให้การดำเนินการเสร็จทันตามเป้าหมายที่กำหนด คณะกรรมการรถไฟแห่งประเทศไทยมีมติให้การรถไฟแห่งประเทศไทยดำเนินการก่อสร้างโครงการก่อสร้างระบบขนส่งทางรถไฟ โดยให้รัฐบาลรับภาระและรายงานเสนอขออนุมัติการก่อสร้างต่อกระทรวงคมนาคม พร้อมทั้งมีความเห็นให้เอกชนดำเนินการก่อสร้างทั้งหมด โดยเอกชนจะได้รับค่าก่อสร้างและค่าใช้จ่ายทางการเงินคืนทั้งหมดภายหลังก่อสร้างเสร็จ และให้เอกชนเป็นผู้หาแหล่งเงินทุนก่อนแล้วรัฐจะใช้คืนภายหลัง ต่อมาคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่นาย ก. เสนอผ่านความเห็นชอบจากกระทรวงคมนาคม

ต่อมาการรถไฟแห่งประเทศไทยได้เปิดซองข้อเสนอทางด้านราคาของผู้เสนอราคาทั้ง ๓ ราย จากการพิจารณาปรากฏว่ากลุ่มกิจการร่วมการค้า บ. เป็นผู้เสนอราคาต่ำสุด ทั้งนี้ในการส่งมอบพื้นที่ นาย ก. ได้มีหนังสือแจ้งไปยังกลุ่มกิจการร่วมการค้า บ. ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทยสามารถส่งมอบพื้นที่ได้ทันทีร้อยละ ๘๓

ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ ๑๗ จะส่งมอบภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันเข้าเริ่มงาน ทั้งที่ข้อเท็จจริงการรถไฟแห่งประเทศไทยมีสิทธิที่จะยื่นราคาการก่อสร้างได้ที่จำนวน ๒๗๐ วัน นับแต่การยื่นซองประกวดราคา การกระทำของนาย ก. จึงมีเจตนาทุจริตเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กลุ่มกิจการร่วมค้า บ. ผู้ชนะการประกวดราคาใช้เป็นช่องทางในการขอขยายระยะเวลาในภายหลัง นอกจากนี้ นาย ก. กับ นาย ข. ขณะดำรงตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานอาญาบาล ได้ร่วมประชุมกับกลุ่มกิจการร่วมค้า บ. และมีกลุ่มธนาคาร ผู้ให้การสนับสนุนทางการเงินเพื่อเจรจาเรื่องข้อเสนอทางการเงินที่กลุ่มธนาคาร มีความประสงค์ให้การรถไฟแห่งประเทศไทยดำเนินการเพื่อเป็นไปตามที่กลุ่มธนาคาร ต้องการ ขัดกับเอกสารประกวดราคาในส่วนสำคัญ อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เจตนาเพื่อเอื้อประโยชน์ให้เอกชน ทำให้การรถไฟแห่งประเทศไทยต้องเสียเปรียบเอกชน และเกิดความเสียหายแก่การรถไฟแห่งประเทศไทย และยังทำให้เอกชน ผู้เสนอราคารายอื่นเสียเปรียบ

มติคณะกรรมการ ป.ป.ช. การกระทำของนาย ก. และ นาย ข. เป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง และเป็นความผิดทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๕๗

การทุจริตจัดซื้อจัดจ้างเรือชุด

ข้อเท็จจริง นาย ก. เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมเจ้าท่าในขณะนั้น ได้ลงนามในสัญญาจ้างบริษัท ส. ทำการก่อสร้างเรือชุด จำนวน ๓ ลำ โดยมีการตัดการคำนวณประกันงวดการจ่ายเงินงวดงานที่ ๒ - ๔ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากสำนักงานอัยการสูงสุดแล้วออกตามความเห็นของคณะทำงานเพื่อดำเนินการทบทวนเอกสารประกวดราคารายละเอียดจำเพาะทางเทคนิค ทั้งนี้ ยังทำสัญญาแยกการจ่ายเงินค่าอะไหล่ไว้ต่างหากและจ่ายเงินล่วงหน้า ๑๕% ให้กับบริษัท ส. ผู้รับจ้างอีกด้วย เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายโดยไม่สามารถริบหลักประกันการจ่ายเงินเมื่อผู้รับจ้างไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาจ้าง

นอกจากนี้ ในขั้นตอนการบริหารสัญญาจ้างการจ่ายเงินงวดที่ ๒ และงวดที่ ๕ มีการข่มขู่ความผิด กล่าวคือ การจ่ายเงินงวดที่ ๒ เพื่อส่งมอบเครื่องจักรใหญ่เกิดขึ้นในสมัยที่นาย ข. เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมเจ้าท่า คณะกรรมการตรวจการจ้างได้ทำการตรวจรับเครื่องจักรขับเคลื่อนกำเนิดไฟฟ้า และจ่ายเงินค่าจ้างงวดที่ ๒ โดยระบุว่าเป็นการตรวจรับเครื่องจักรใหญ่ ซึ่งเป็นการกระทำที่เอื้อประโยชน์

แก่ผู้รับจ้างและเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง และการจ่ายเงินงวดที่ ๕ ตามสัญญาจ้างระบุให้จ่าย ๒๐% ของราคาตามสัญญา เมื่อส่งเรือชุดมายังประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยเรือพีแอลเอ็มจำนวน ๓ ลำ และอุปกรณ์ต่อพ่วง แต่ปรากฏว่าผู้รับจ้างได้ขออนุมัติแบ่งงวดการจ่ายเงินงวดที่ ๕ ออกเป็น ๓ งวด คือ จ่ายร้อยละ ๙ เมื่อส่งมอบต่อพ่วง จ่ายร้อยละ ๖ เมื่อส่งมอบเรือพีแอลเอ็ม และจ่ายร้อยละ ๕ เมื่อส่งเรือชุดมายังประเทศไทย ซึ่งนาย ข. ได้อนุมัติและแก้ไขสัญญาให้มีการแบ่งจ่ายเงินค่าจ้างงวดดังกล่าว ตามที่คณะกรรมการตรวจการจ้างเสนอ ซึ่งการแก้ไขสัญญาดังกล่าวเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้รับจ้าง ทำให้ราชการเสียประโยชน์ต้องจ่ายเงินให้ผู้รับจ้างไปก่อนงานจะแล้วเสร็จและไม่ได้รับดอกเบี้ยเงินฝากที่ควรได้รับ นอกจากนี้ภายหลังปรากฏว่าผู้รับจ้างไม่สามารถส่งมอบเรือชุดให้กับกรมเจ้าท่าได้

มติคณะกรรมการ ป.ป.ช. การกระทำของนาย ก. เป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘๕ วรรคสอง ส่วนคณะทำงานเพื่อดำเนินการทบทวนเอกสารประกวดราคารายละเอียดจำเพาะทางเทคนิคที่เสนอความเห็นให้นาย ก. ลงนามในสัญญาตัดเงื่อนไขการค้ำประกันงวดงานที่ ๒ - ๔ เป็นความผิดทางวินัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง

นอกจากนี้ในการจ่ายเงินงวดที่ ๒ การกระทำของนาย ข. และคณะกรรมการตรวจการจ้าง เป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘๒ วรรคสามและมาตรา ๘๕ วรรคสอง และเป็นความผิดทางอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และคณะกรรมการตรวจการจ้างยังมีความผิดตามมาตรา ๑๖๒ (๔) ประกอบมาตรา ๘๓ ในส่วนของการเบิกจ่ายเงินงวดที่ ๕ การกระทำของนาย ข. และคณะกรรมการตรวจการจ้าง เป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘๒ วรรคสามและมาตรา ๘๕ วรรคสอง และเป็นความผิดทางอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และคณะกรรมการตรวจการจ้างยังมีความผิดตามมาตรา ๑๕๗ ประกอบมาตรา ๘๓ สำหรับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการให้ความเห็นว่า สามารถแบ่งงวดการจ่ายเงินเป็น ๓ งวด ตามที่คณะกรรมการตรวจการจ้างเสนอได้ เป็นความผิดทางวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘๔ วรรคหนึ่ง

เรียกรับเงินจากบริษัทที่เป็นคู่สัญญาจ้าง

ข้อเท็จจริง นาย ก. ได้รับแต่งตั้งให้เป็นนายช่างโครงการจ้างเหมาก่อสร้างสะพานข้ามทางรถไฟ มีหน้าที่ควบคุม ตรวจสอบ แนะนำและเร่งรัดการปฏิบัติงานก่อสร้างของผู้รับจ้างให้เป็นไปตามรูปแบบสัญญาจ้าง แต่ได้ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่เรียกรับเงินจากบริษัทที่เป็นคู่สัญญาเป็นรายเดือนจนกว่าจะแล้วเสร็จ โดยอ้างว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมตรวจสอบการทำงานก่อสร้าง ซึ่งเกินกว่าที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง โดยข่มขู่ว่าถ้าไม่ยินยอมจะต้องขาดทุนและถูกปรับ เป็นเหตุให้บริษัทดังกล่าวต้องจ่ายเงิน เนื่องจากเกรงกลัวว่านาย ก. จะใช้อำนาจหน้าที่กั้นกั๊นกั๊นทำงานล่าช้า การกระทำของนาย ก. เป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ข่มขืนใจหรือจูงใจเพื่อให้บุคคลใดมอบ หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองหรือผู้อื่น ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดและเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

มติคณะกรรมการ ป.ป.ช. การกระทำของนาย ก. เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘๒ วรรคสาม และเป็นความผิดทางอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๘ มาตรา ๑๕๗ **ที่มา** ศูนย์วิจัยเพื่อต่อต้านการทุจริต ปวย อึ้งภากรณ์ สำนักงาน ป.ป.ช.(๒๕๖๐).คดีสำคัญที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูล (พ.ศ. ๒๕๔๓ - ๒๕๕๗).กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยเพื่อต่อต้านการทุจริต ปวย อึ้งภากรณ์ สำนักงาน ป.ป.ช.

เรียนรู้ “วินัย” จากคำสอนพ่อ

“ข้าราชการมีสิ่งสำคัญที่ควรยึดมั่นอยู่ ๒ อย่าง อย่างหนึ่งคือผลประโยชน์ของแผ่นดิน อีกอย่างหนึ่งคือความถูกต้องเป็นธรรม ผลประโยชน์ของแผ่นดินเป็นเป้าหมายสูงสุดของการปฏิบัติราชการ ส่วนความถูกต้องเป็นธรรมเป็นรากฐานและแนวปฏิบัติเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายนั้น”

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร พระราชทานพระราชโอวาทแก่ข้าราชการพลเรือนเนื่องในวันข้าราชการพลเรือน วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๒ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒

“งานราชการนั้น คืองานของแผ่นดิน มีผลเกี่ยวเนื่องโดยตรงถึงประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนทุกคน ดังนั้น ข้าราชการผู้ปฏิบัติบริหารงานของแผ่นดิน จึงต้องทำความเข้าใจถึงความสำคัญในหน้าที่และความรับผิดชอบของตนให้ถ่องแท้ แล้วร่วมกันคิดร่วมนกันทำด้วยความอดทนอดหยิ่ง เสียสละ และด้วยความสุจริตใจ โดยถือประโยชน์ที่จะเกิดจากงานเป็นหลักใหญ่ งานของแผ่นดินทุกส่วนจักได้ดำเนินก้าวหน้าไปพร้อมกัน และสำเร็จประโยชน์ที่พึงประสงค์ คือ ยังความเจริญมั่งคั่งให้เกิดแก่ประเทศชาติและประชาชนได้แท้จริงและยั่งยืนตลอดไป”

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร พระราชทานพระราชโอวาทแก่ข้าราชการพลเรือนเนื่องในวันข้าราชการพลเรือน วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๐

ที่สุดของต้นแบบแห่งความมีวินัยของคนไทยทุกคนก็คือ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร แม้พระองค์จะเป็นพระมหากษัตริย์แต่ทรงให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบมาโดยตลอดพระชนม์ชีพ

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล ข้าราชการบริพารที่รับใช้เบื้องพระยุคลบาทเคยเล่าว่ามีอยู่ครั้งหนึ่ง พระองค์ทรงขับรถยนต์พระที่นั่งด้วยพระองค์เองตามลำพัง เมื่อมาถึงสี่แยกไฟแดงแห่งหนึ่ง ขณะที่กำลังรอสัญญาณไฟอยู่นั้นก็มีรถตำรวจซึ่งนำขบวนรถรัฐมนตรีแล่นมาจอดท้ายและบีบแตรไล่ให้หลบ โดยหารู้ไม่ว่ารถคันนั้นเป็นรถพระที่นั่งของพระองค์ ตำรวจเดินตรงมาที่รถพระที่นั่งเป็นจังหวะที่พระองค์ก็เสด็จลงจากรถ พอตำรวจเห็นเท่านั้นก็ทรุดนั่งลงกับพื้นทันทีก่อนที่รัฐมนตรีจะเดินตามมาและก้มลงกราบพระองค์ด้วยอาการตัวสั่นเทา พระองค์ตรัสถามรัฐมนตรีและตำรวจติดตลว่า “พวกท่านจะรีบไปไหนหรือ ถึงกับจะต้องฝ่าไฟแดง ข้าพเจ้ายังรอติดไฟแดงได้เลย”

แต่ไม่มีคำตอบใดๆ ในวันนั้น ก่อนจะแยกย้ายตำรวจที่นำขบวนรถรัฐมนตรี ก็ได้ทูลถามพระองค์ว่า “ให้ข้าพระพุทธเจ้าขั้รถนำรถพระที่นั่งของพระองค์ไปไหมพระพุทธเจ้าข้า” “เราไม่ต้องให้ท่านมานำขบวนรถเราหรอก เราขับไปเองคนเดียวได้ ท่านไปนำรถของท่านรัฐมนตรีเถอะ” นั่นเป็นกระแสรับสั่งเพียงสั้นๆ ก่อนที่พระองค์จะทรงขั้รถออกไป เรื่องนี้แสดงให้เห็นแบบอย่างที่ดี แม้ทรงเป็นถึงพระมหากษัตริย์ แต่ก็ทรงเคารพพระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดจนเป็นที่ประจักษ์ และพระองค์ยังทรงพระราชทานพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสในโอกาสต่างๆ ไว้ให้พสกนิกรได้ตระหนัก และเห็นความสำคัญของการมีวินัยอีกมากมาย อาทิ

“วินัยนี้เป็นสิ่งที่ยำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งในส่วนบุคคลและในส่วนรวม กล่าวคือ ในส่วนบุคคล วินัยจะทำให้บุคคลสามารถใช้ความรู้ความสามารถและประพฤติดนปฏิบัติงานได้ถูกต้องและเป็นประโยชน์ในส่วนรวม วินัยนั้นจะทำให้หน่วยงาน สังคม ตลอดจนชาติบ้านเมืองมีความแข็งแกร่งสามารถปฏิบัติการต่างๆ ร่วมกันได้อย่างเป็นเอกภาพ วินัยจึงเป็นปัจจัยหรือพลังอย่างสำคัญ ในการสร้างสรรค์ความเป็นปกติเรียบร้อยและความเจริญมั่นคงให้แก่บุคคลและส่วนรวม”

พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานกระบี่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศ ณ สวนอัมพร วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๓

“วินัยนี้เป็นคุณสมบัติอย่างหนึ่งที่ทุกคนย่อมต้องใช้ ทั้งเป็นส่วนบุคคล ทั้งเป็นส่วนรวม ถ้าส่วนบุคคลมีวินัยก็หมายความว่าจะใช้ความรู้ความสามารถได้อย่างถูกต้องและเป็นประโยชน์ ถ้าสำหรับหน่วยหรือส่วนรวมวินัยนั้นจะทำให้มีความแข็งแกร่งในการปฏิบัติร่วมกันในหน่วยงานของตนหรือในส่วนรวมของกองทัพทั้งหมด ตลอดจนสำหรับชาติบ้านเมืองเป็นส่วนรวม ฉะนั้น วินัยนี้เป็นเครื่องมือหรือเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญ ซึ่งแต่ละคนจะต้องฝึกปรือให้ดี ให้มีวินัยที่เข้มแข็งไม่ย่อหย่อน ถ้าใช้วินัยดีนี้ทุกคนก็จะมีความสามารถแข็งแกร่งยิ่งขึ้น เพราะว่ามีวินัยว่า หลักวิชาการจะนำมาใช้กันอย่างถูกต้องและไม่บกพร่อง ฉะนั้นการที่มีวินัยนั้นเป็นสิ่งที่ยำคัญยิ่งสำหรับแต่ละคน และสำหรับส่วนรวม”

พระราชดำรัส ในพิธีประดับยศและพระราชทานสัญญาบัตรยศแก่นายทหารชั้นนายพล ณ ศาลาดุสิดาลัย พระราชวังดุสิต วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๖

“การมีวินัย มีความสามัคคี และรู้จักหน้าที่ ถือกันว่าเป็นคุณสมบัติสำคัญประจำตัวของคนทุกคน แต่ในการสร้างเสริมคุณสมบัติสามข้อนี้ จะต้องไม่ลืมว่า วินัย สามัคคี และหน้าที่นั้น เป็นได้ทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งย่อมให้คุณหรือให้โทษได้มากเท่าๆ กันทั้งสองทาง เพราะฉะนั้น เมื่อจะอบรมจำเป็นต้องพิจารณาให้ถ่องแท่นแน่ชัดก่อนว่าเป็นวินัย สามัคคี และหน้าที่ที่ดี คือปราศจากโทษ เป็นประโยชน์ เป็นธรรม ไม่เคลือบแฝงไว้ด้วยสิ่งชั่วร้าย เช่น วินัยก็ต้องไม่ใช่วินัยเพื่อตนเพื่อหมู่คณะของตนเท่านั้น ต้องเป็นวินัยเพื่อคนทุกคนเพื่อคนส่วนใหญ่ เป็นวินัยที่ถูกต้อง ที่เป็น การสร้างสรรค ทำนองเดียวกัน การสามัคคีกันทำการหรือทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่ง ก็จะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูล มิใช่เพื่อการเพิ่มพูนประโยชน์เฉพาะพวกตน แล้วเบียดเบียนผู้อื่นให้เดือดร้อนเสียหาย จึงเห็นได้ว่าการสร้างวินัย สามัคคี และความรู้จักหน้าที่ให้แก่เยาวชนต้องกระทำด้วยความเพ่งพินิจอย่างละเอียดถี่ถ้วนเป็นพิเศษ มิฉะนั้นจะไม่บังเกิดผลที่พึงประสงค์ หรือชั่วร้ายอาจกลับกลายเป็นการทำลายอนาคตและความเจริญมั่นคงของชาติไปก็ได้”

พระราชดำรัส พระราชทานแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ในโอกาสเข้าเฝ้า ทูลละอองธุลีพระบาท และรับพระราชทานเหรียญลูกเสือสดุดี ณ ศาลาดุสิดาลัย พระราชวังดุสิต วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๒๖

“วินัย แท้จริงมีอยู่สองอย่าง อย่างหนึ่งคือ วินัยตามที่ทราบกันและถือกัน อันได้แก่ข้อปฏิบัติที่บัญญัติไว้เป็นกฎหมายหรือระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ให้ถือปฏิบัติ อีกอย่างหนึ่งคือ วินัยในตนเอง ที่แต่ละคนจะต้องบัญญัติขึ้นสำหรับควบคุมบังคับ ให้มีความจริงใจและให้ประพฤติปฏิบัติตามความจริงใจนั้นอย่างมั่นคง มีลักษณะ เป็นสัจจาธิษฐานหรือการตั้งสัตย์สัญญาให้แก่ตัว วินัยอย่างนี้จัดเป็นตัววินัยแท้ เพราะให้ผลจริงและแน่นอนยิ่งกว่าวินัยที่เป็นบทบัญญัติ ทั้งเป็นปัจจัยสำคัญ ที่จะเกื้อกูลให้การถือการใช้วินัยที่เป็นบทบัญญัตินั้นได้ผลเที่ยงตรง ถูกต้อง สมบูรณ์ เต็มเปี่ยมตามเจตนารมณ์”

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานกระบี่ และปริญญาบัตร โรงเรียน นายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศ วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๒๔

“คนที่อยู่ร่วมกันเป็นหมู่่มากแม้ได้ชื่อว่าเป็นอิสรชน ก็ใช้อิสรภาพ คือความเป็นใหญ่ของตนเต็มที่ไม่ได้ หากจำเป็นต้องจำกัดไว้ด้วยกฎ ข้อบังคับ และวินัย อันเหมาะสม เพื่อให้แต่ละคนมีอิสรภาพสม่ำเสมอ ทั้งมิให้ล่วงละเมิดกันและกัน กฎที่บังคับใช้แก่ทุกคนได้ก็มีอยู่อย่างเดียว คือกฎหมาย ซึ่งท่านทั้งหลายได้ศึกษามาแล้วโดยตรงพร้อมเสร็จ ทั้งตัวบท วิธีใช้ และกฎหมายนั้น โดยหลักการจะต้องบัญญัติขึ้นใช้เป็นอย่างเดียวกันและเสมอกันหมดสำหรับคนทั้งประเทศ จึงเป็นธรรมดาที่จะบังคับใช้ให้ได้ผลบริบูรณ์ครบถ้วนทุกกรณีไม่ได้ คงต้องมีส่วนบกพร่องเกิดขึ้นมากบ้าง น้อยบ้างตามเหตุการณ์และตัวบุคคลผู้นำกฎหมายมาใช้ จำเป็นอย่างยิ่งที่**ผู้ใช้กฎหมาย** จะต้องสำนึกตระหนักในความรับผิดชอบของตนเองอยู่ตลอดเวลา ในอันที่จะใช้กฎหมายเพื่อธำรงรักษาและผดุงความยุติธรรมถูกต้องเพียงอย่างเดียว มิใช่เพื่อผลประโยชน์อย่างอื่นฯ”

พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตรแก่ผู้สอบไล่ได้ ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ณ อาคารใหม่สวนอัมพร วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๒๓

“วินัยในปัจจุบัน มีคนบางส่วนมองเห็นไปว่าไม่สู้จะมีความหมาย นี้ว่าเป็นสิ่งที่สมมติตั้งขึ้น โดยปราศจากเหตุผลที่อิสรชนจะยอมรับได้เต็มที่ แท้จริงไม่ว่าวินัยทหารหรือวินัยโดยทั่วไปเป็นของจำเป็นอย่างยิ่งยวด เพราะเป็นต้นเหตุสำคัญที่ทำให้ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่มีอยู่สำหรับความเรียบร้อยเป็นปกติของการทำงานของสังคมและบ้านเมืองไม่เป็นหมัน นับว่าเป็นปัจจัยและพลังส่วนหนึ่งซึ่งทำให้การทุกอย่างดำเนินไปได้โดยดี โดยสะดวก และบรรลุผลอย่างถูกต้อง”

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานกระบี่ และปริญญาบัตร โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ณ หอประชุมกิตติขจร วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๑๗

ที่มา

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน). (๒๕๖๑). การส่งเสริมคุณธรรม “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา” สร้างคนดีสู่สังคม. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : บริษัท พิมพ์ดี จำกัด

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน). (๒๕๕๙). เทิด ๙ ปกเขต ๗๐ คุณธรรมนำประชา. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด

กระทรวงวัฒนธรรม. (๒๕๕๙). ๙๙ พระบรมราโชวาท น้อมนำราชภัฏร์มเ็นเป็นสุชศานต์. กรุงเทพฯ : กลุ่มประชาสัมพันธ์ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เว็บไซต์ สำนักงาน ก.พ. <https://www.ocsc.go.th>

แบบทดสอบ

แบบทดสอบ

ข้อ ๑ ข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ๑) ผู้ใดกระทำการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวมแล้วยอมไม่ผิดจริยธรรม
- ๒) ผู้ใดกระทำการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวมอาจไม่ผิดทุจริต
- ๓) ผู้กระทำความผิดทุจริตทุกเรื่อง คือ การขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม
- ๔) ผิดทุกข้อ

ข้อ ๒ รูปแบบของการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมมีกี่รูปแบบ

- ๑) ๕ รูปแบบ
- ๒) ๗ รูปแบบ
- ๓) ๙ รูปแบบ
- ๔) ๑๐ รูปแบบ

ข้อ ๓ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมไม่ได้หมายถึงข้อใด

- ๑) การทำโครงการสาธารณะลงในพื้นที่
- ๒) การทำธุรกิจกับตนเอง หรือเป็นคู่สัญญา
- ๓) การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณ
- ๔) การรับผลประโยชน์ต่างๆ

ข้อ ๔ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมหมายถึงข้อใด

- ๑) การปกปิดข้อมูลราชการ
- ๒) การบิดเบือนข้อมูลภายในราชการ
- ๓) การรู้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ของตนเอง
- ๔) การเปิดเผยข้อมูลราชการ

- ข้อ ๕ รูปแบบการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมคือข้อใด
- ๑) การทำธุรกิจกับบุคคลที่ตนเองรู้จัก
 - ๒) การใช้ข้อพิพาทเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคม
 - ๓) การนำทรัพย์สินส่วนตัวไปใช้ในราชการ
 - ๔) การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง
- ข้อ ๖ ข้อใดเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม
- ๑) เจ้าหน้าที่รัฐทำอาชีพเสริมหลังเวลาราชการ
 - ๒) พ่อค้าขายของบนทางเท้าที่จุดผ่อนปรน
 - ๓) ผู้ตรวจสอบบัญชีภาครัฐรับงานพิเศษเป็นที่ปรึกษาให้กับบริษัทที่ต้องถูกตรวจสอบ
 - ๔) เจ้าหน้าที่ของรัฐนำโทรศัพท์ของทางราชการกลับที่พักหลังเลิกงาน
- ข้อ ๗ สารสำคัญของมาตรา ๑๐๐ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินกิจการในเรื่องต่างๆ ยกเว้นข้อใด
- ๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี
 - ๒) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
 - ๓) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี
 - ๔) เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่ญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

ข้อ ๘ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ข้อใดไม่ใช่บุคคลในครอบครัวตามระเบียบดังกล่าว

- ๑) ปู่ย่า ตายาย
- ๒) บิดา มารดา
- ๓) พี่น้องร่วมบิดามารดา
- ๔) พี่น้องร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน

ข้อ ๙ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรของบุคคลหรือนิติบุคคล ซึ่งมีใช้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการเรื่องใดได้

- ๑) แสดงตำแหน่งหน้าที่ในการดำเนินการเรียไร
- ๒) สั่งให้ผู้ได้บังคับบัญชาช่วยทำการเรียไรให้
- ๓) ขอร้องให้ผู้ได้บังคับบัญชาทุกคน ช่วยทำการเรียไรให้ได้
- ๔) ผิดทุกข้อ

ข้อ ๑๐ การเรียไรเรื่องใดที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขออนุมัติจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ

- ๑) หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเรียไร
- ๒) หน่วยงานของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไร
- ๓) กฐินพระราชทาน
- ๔) ถูกทุกข้อ

คำตอบ

- ข้อ ๑ ๒) ผู้ใดกระทำการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวมอาจไม่ผิดทุจริต
- ข้อ ๒ ๓) ๙ รูปแบบ
- ข้อ ๓ ๑) การทำโครงการสาธารณะลงในพื้นที่
- ข้อ ๔ ๓) การรู้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ของตนเอง
- ข้อ ๕ ๔) การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง
- ข้อ ๖ ๓) ผู้ตรวจสอบบัญชีภาครัฐรับงานพิเศษเป็นที่ปรึกษาให้กับบริษัทที่ต้องถูกตรวจสอบ
- ข้อ ๗ ๔) เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่ญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น มีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี
- ข้อ ๘ ๑) ปู่ย่า ตายาย
- ข้อ ๙ ๔) ผิดทุกข้อ
- ข้อ ๑๐ ๓) กฐินพระราชทาน

ที่มา หลักสูตรสร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต ชุดหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti - Corruption Education) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๑

หนังสือชุดวิชาป้องกันการทุจริต กระทรวงคมนาคม
วิชาที่ ๑ การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

